ኤረትርያ ሓዳስ

19ይት ሰነት ዕልብ 26 | ኣርቡዕ 01 ጁላይ 2026 | ዐውል 2.00 ነቅፋ

ከበር ዐዛ

ዲብ ኤረትርየ ለመርከዞም ሱፈራእ ወዲፕሎማሲዩን፡ እብ ወፋት ምሑርባይት ኣሰይደ ኣዳነሽ በርሄ፡ እግል ሐይስ ርኢስ ኢሰያስ ኣፍወርቂ ወዐኢለቱ "ኤማን ወሰብር ለሀበኩም" ቤለው።

ለኣንፋር ዲፕሎማሲ መጅተማዕ እሊ ለቤለው፡ እት ኣካን ሐዘን መስከን ዐኢለት ሐቀለ መጸው'ቱ።

እት ዮም 22 ጁን ዲብ 97 ሰነት ዕምራ ለትወፌት ምሑርባይት ኣዳነሽ በርሄ፡ ዐደት ቀብረ እት ዮም 24 ጁን ዲብ መቅበረት ጸሎት ተ'መት።

ስእሊ ኣብርሃም በየነ

ከረን፡ ጀራይም እስትዕማር ለሸርሕ ዕፌ ስወር ትቀደመ

እት መዲነት ከረን፡ ጀራይም ኣንዝመት እስትዕማር ኣቶብየ እት ረአስ ሸዐብ ኤረትርየ እበ ኦሮ እንክር፡ ዐዉል ሕርየት ኣክል ኣዩ ቃሊ ክምቱ ህዩ እበ ብዕድ እንክር ለሸርሕ ዕፌ ስወር፡ እት ዮም 27 ወ28 ጁን እግል ሸዐብ ትቀደመ።

ብዙሕ ምን ምን ወሳእቅ ኣባይ ለትረከበ ወእብ መናሰበት 20 ጁን- ኣምዕል ሹሀደ ኤረትርየ እብ ፖሊስ ኤረትርየ ለቀርበ ስወር፡ እት 1960ታት ወ1970ታት እት ከርስ መዲነት ከረን ናይለ ጀረ ጀራይም እት ገብእ፡ ለዕፌ እተ ጀራይም ለጀረ እተ ኣካን ምን ትቀደመ ልእከት ዐባይ ክም ለሓልፍ ትሸረሐ።

ቃእድ ፖሊስ ኣቅሊም ዐንሰበ ኮሎኔል ልብሱ ተስፋሚካኤል እተ ኣስመዐየ ከሊመት፡ ለዕፌ እግል ገሌ እብ ቅዋት ሙስተዕምረት እት ሸዕብነ ለጀረ ጀራይም ምን ገአ፡ እት ዐደዮት ታሪክ እት ግም ሐዲስ ዶር ዐቢ ክምቡ ሸርሐ።

ምን ጀራይም ለነጀው እተ እግለ ሀበው ሐብሬ፡ ኣባይ- ንዳል ሸዐብ ኤረትርየ እግል ልትዐንቀፍ ጀራይም ድቁብ ክም ኣጅረ፡ ምናተ፡ እሊ ህዩ እግል ሸዐብ ዝያድ ዉሕደቱ ክም ለኣተርድ ክም ወደዩ ሸርሐው።

ሸባብ እብ እንክሮም፡ ለዕፌ፡ እግለ እብ ታሪክ ሌጠ ኣሙሩ ለዐለው ጀራይም ኣባይ እብ ስወር ምን ቀርበ፡ እብ ቀሊሉ እግል ልፍሀሙ ክም ሰደዮም እት ሸረሐ፡ እግል ሸባብ ዝያድ መስኡልየት ክም ለኣረፍዕ ኣፍሀመው።

ለዕፌ ስወር፡ ቀደም እለ እብ መናሰበት 20 ጁን እት መዲነት ኣስመራ ቅዱም ክም ዐለ ለልትዘከር ቱ።

ሙስተዕምረት ኣቶብያ ሸዐብ ኤረትርየ እግል ለኣፍርሆ፡ ምን ሰነት 1964 ኣስክ 1976 እት ለትፈናተ ሕሩባት ናይለ ኣስተሸሀደው ሙናድሊን ገናይዝ እት ከርስ መዲነት ሰቁሉ ክም ዐለው ለልትፈአቀድ ቱ።

ባንከት ኤረትርየ፡ ቃኑንያይ መትፋቀዲ ኣፍገረት

ባንከት ኤረትርየ፡ ምን ባንካት በረ እት እዴ ኣፍራድ ወመኣሰሳት እብ ክሱስለ ትትረከብ ቅያስ ለኣለበ ዑምለት ነቅፋ፡ ቃኑንያይ መትፋቀዲ ኣፍገረት።

ክል መዋጥን ልግበእ ወመኣሰሰት፡ ወጠንያይት ዑምለት ነቅፋ ናይ መትነፈያት ሐቅ ሌጠ ክምቡ ለልትኣመር ቱ። ሐቅ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ዋጅብ ኣትመሞት'መ ላዝም ቱ።

ወጠንያይት ዑምለት፡ ምን ባንካት በረ እት እዴ ኣፍራድ ወመኣሰሳት፡ ቅያስ ለኣለቡ ወእግል ሊተሐደደ ወቅት እግል ልጽበጦ ቃኑንያይ ኢኮን።

እብ ኣሳስ እሊ፡ ምን ባንካት በረ ጽብጥት ለሀሌት ዑምለት ነቅፋ ኣስክ 31 ጁላይ 2026 እተ ሀለ ወቅት እት ባንካት እተ ልትረከብ ሐሳቦም እግል ለኣትወ፡ ሐሳብ ለኣለቦም ህዩ፡ ሐሳብ እንዴ ከስተው እቱ እግል ለኣትወ ተሐብር።

እለ ለትሰረተ ላኪን፡ ቃኑንየት ምስዳር እግል ትትነሰእ ክምቱ ተኣትኣምር።

ባንከት ኤረትርየ

ከበር እስትሽሃድ

ነፈር ቅስም ኢሚግሬሽን ወጅንስየት- ገዲመት ሙናድለት ሜጀር ኣልማዝ ሀይሌ እት ዮም 2 ጁን እት 70 ዕምረ እት መዲነት ለንደን ብርጣንያ እብ ሕማም ኣስተሸሀደት።

እት ወርሕ ጁላይ 1975 እት ቅዋት ተሕሪር ኤረትርየ ለተሓበረት ገዲመት ሙናድለት ኣልማዝ፡ እት መደት ንዳል ተሕሪር እት መክተብ ማርሒት-ፋሕ፡ መክተብ ሰያሰት ወቅስም ኣትፋዘዖት ሰያሰት ወሕፍዘት ምስጢር ወሳእቅ ተንዚም፡ ኦርኒክ ሙናድሊን ወሰጅል ሹሀደ፡ ሐቀ ሕርየት ህዩ እት ዉዛረት እዕላም ወቅስም ኢሚግሬሽን ወጅንስየት እት መጃል ተውሲቅ፡ ሰቡል ወመሰል ሰኒ ላቱ ዶር ለኣግዴት መሐርባይት ተ።

ዓደት ቀብራ ህዩ፡ እት ዮም 25 ጁን ኣልዐስር እት መቃብር መሐርበት ኣስመራ ተመት።

ቅስም ኢሚግሬሽን ወጅንስየት፡ እብ እስትሽሃድ ገዲመት ሙናድለት ኣልማዝ ሀይሌ ለትሰመዐዩ ሐዘን እት ሸርሕ፡ እግል ዐኢለ ተ፡ መሊህያም ንዳለ ወመሻቂተ ኤማን ወሰብር ለሀበኩም ልብል።*

መድረሰት ፈንየት መሓባር፡ 143 ደረሳይ ኣድሐረት

መድረሰት ፈንየት መሓባር፡ እግል መደት ክልኤ-ሰነት እብ ፍዕል ወነዘር ለኣድረሰቶም 55 ኣንሳት ለብእቶም 143 ደረሳይ፡ ዮም 27 ጁን እብ ሰርቲፌኬት ኣድሐረት።

ምዲርለ መድረሰት እስታዝ ተስፋዝጊ ኣብርሀ ዲብለ ኣስመዐየ ከሊመት፡ ደረሰ - 24 ኣውቶሜካኒክ፡ 23 ብናእ፡ 25 ኤሌክትሪሲቲ፡ 23 ኤሌክትሮኒክስ፡ 24 ድራውሊኮ፡ 24 ህዩ ጸራብ ሐጺን ክም ደርሰው ሸርሐ።

ሀለዮት ጥዉር ኬድማይ ነሐር ሚንእድም፡ ዲብ ዐቦት እቅትሳድ ናይ ሐቴ ደውለት ምህም ዶር ክምቡ ለሸርሐ፡ ዲብ ውዛረት ተዕሊም መስኡል መታብዐት ወኣከዶት ብቅዔ ምህሮ ኣሰይድ መዓሾ ገብረትንሳኤ እብ ጀሀቱ፡ ደረሰ ራክባሙ ለህለው ኣምር መብዳእ ክምቱ እንዴ ፈህመው፡ ናይ ምህነት መቅደረቶም እብ ትሉሉይ ጅህድ ዲብ ጠዉሩ፡ እት በራምጅ ዐማር እብ መትሰባል ዶሮም እግል ለኣግዱ ኣትፋቀደ።

ዲብ ደንጎበ፡ ንቃጥ-ውቁል ለኣምጽኣው መትድሕረት ምን ርኢሰት መሕበር ኣዋልድ ኣንሳት ኣሰይደ ተኽአ ተስፋሚካኤል ወብዕዳም መስኡሊን ጃኢዘት ትከበተው።

እት ሰነት 1997 ወራታተ ለኣምበተት መድረሰት ፈንየት መሐባር፡ ዲብ 25 ደውረት እብ ዓመት 5,321 ደረሳይ እብ ለትፈናተ መጃል ምህነት ክም ኣድሐረት ወሳይቀ ለኣሸር። ሐን ዕዛል ውዛረት ተዕሊም መራዐየት ለትገብእ እግለን፡ 5 መድረሰት ቴክኒክ፡ ሐቴ መድረሰት ሐርስ፡ ሐቴ ህዩ መድረሰት ሙሲቀት፡ ዮም ዓመት እብ ዓመት 295 ኣንሳት ለብእቶም 730 ደረሳይ እግል ለኣድሕረ ክምቱ፡ ለትረከበት ሐብሬ ኣፍሀመት።

ኢጣልየ፡ መህረጃን ኤረትርዩን እብ ነያረት ተ’መ

“ሰባትነ ደማነትነ” እበ ትብል ስቅራት ለትነዘመ ናይ ሖል መህረጃን ኤረትርዩን ስካን ኢጣልያ፡ እት ዮም 27 ወ28 ጁን እት መዲነት ሚላኖ እብ ነያረት ትሰርገለ።

እተ ትሰርገለ መህረጃን፡ ወራታት ፈን፡ ዕፌ ለበብስ ቀውምያትነ፡ በራምጅ አጀኒት፡ ሓድር ተየልል ዐድነ እብ መጅብ ተጠዉራት መንጠቀት ወዓለም ለወድሕ ሰሚናር፡ ክምሰልሁመ ዕፌ ስወር ለሽምል ዐለ።

ሰፊር ደውለት ኤረትርየ እት ኢጣልያ አሰይድ ፍሰሓጽዮን ጴጥሮስ፡ ሓድር ተየልል ወጠን፡ ክምሰልሁመ ዶር ኤረትርዩን እት በራምጅ መዳፌዐት እበ

ኸስስ ሰሚናር ሀበ።

ናይ ዮም ዓመት መህረጃን፡ ምን ኤረትርየ ለጌሰት ወእሙራም ሰብ-ወራት ፈን ለብእቶም ፉረቅ ዓዳት እበ ቀደመዉ ጽበጥ ናደር ዐለ።

ዉዛረት ተዕሊም፡ ጌማም ከደማት ረዉደት ወዴት

ስእሊ-ፍያሜት መስፍን

ዉዛረት ተዕሊም፡ ምስል ዉዛረት እዳራት አቃሊም ወመክተብ አርዛቅ መቅደረት አዳም ዐዲ-ሃሎ እንዴ ተዐወነት ለነዘመቱ ጌማም መትቀዳም ከደማት ረዉዳት ዲብ ሰነት ድራሰት 2025/2026 ምን ዮም 23 አስክ ዮም 25 ጁን ዲብ አስመረ - ቃዐት ኮንፈደራልየት ሸቃለ ወዴት።

ዲብለ ሙደራእ አቃሊም መሱእሊን ወወካይል ዉዛራት፡ ሰብ-ሸርከት ወዐዙመት ለገብአት እግሎም ለሻረከዉ ዲቡ ጌማም፡ ወዚር እዳራት አቃሊም ሰፊር ዐብደለ ሙሰ ዲበ አስመዐየ ናይ መክሰቲ ከሊመት፡ ጀብሀት ሸዐብየት ዲብ መደት ንዳል እግል ሕርየት፡ ሕኩመት ኤረትርየ ህዬ ሐቆ ሕርየት ዲብ መጃል ተዕሊም ለወደዉ ጅህድ ትሩድ ሐቀለ ሸርሐ፡ ሐዞት ከደማት ምህሮ ዲብ ወግም እንዴ አቴት፡ እተ ሐልፈት ሰነት መአሰሳት ረዉደት ዲብ ኩለን ደገጊት እግል ልትፈትሐ ለትነስአት ምስዳር እግል ተአሳድር፡ እዳራት መስኡልየት ዐባይ ክምበን አትፋቀደ።

ወዚረት ተዕሊም ዶክቶረት ሐሊመ መሐመድ እብ ጀህተ፡ ዐገል ዉዛረት ተዕሊም- ብቅዔ ተዕሊም እግል ኩሉ እብ ለትመሳዌት አትባጽሖት ክምቱ፡ እሊ ህዬ አሳስ ሄራር አከዶት ሐል እጅትማዒ ክምቱ እንዴ ሸርሐት፡ ዲብ ኤረትርየ አሳስ ምህሮ፡ ሕር ወላዝም ሕቁቅ ሀዉያት ክምቱ አብርሀት።

ድሩርያት ረዉዳት እብለ ከስስ ዲብ ዕልም ለተንከበ አማን ክምቱ እንዴ ሸርሐት መብርሂ ለቀደመት ወዚረት ሐሊመ፡ እተ ሐልፈት ሰነት አብካት ረዉደት እግል ልርሐብ እብ ደረጀት ወጠን ለገብአ በርናምጅ እግል ልትዐወት፡ ዲብ ኩለን ደገጊት ረዉዳት ክም ልትበኔ ክም ገብአ ወሐድ 6 አልፍ መደርሳት ተእሂል ክም ነስአየ ሐቀለ ሸርሐት፡ እሊ እብ መክተብ ሸኡን ርዝቅ ወመቅደረት አዳም ዐዲ-ሃሎ ለገብአ ወብዝሓም ጀሃት ለአሻረከዉ እቱ በርናምጅ፡ ዕዉት ክም ዐለ አብርሀት።

መስኡሊን አፍርዓት ተዕሊም ዲብ አቃሊም ህዬ፡ መትቀዳም ወራታት ረዉደት እብ ዓመት፡ ወራታት ብንየት ሐዳይስ መአሰሳት ወጠወሮት ዲብ ክድመት ለጸንሐየ ህዬ እብ ፍንቱይ፡ ምስል ለትሰጀለት ዐዉቴ ወለትረከበ ተጃርብ እብ ተፍሲር ቀደመዉ።

ወኪል ምዲር ቅስም መናህጅ አሰይድ አብርሃም ርእሶም፡ እብ ክሱስ መምሬሕ ስትራቴጅየት መትበሃሃል ዲብ መሻረከት ዋልዴን ወመጅተማዕ ዲብ ረዉደት ወአህምየቱ መብርሂ ሀበ።

ዲብ ደንጎበ መሻርከት ዲብለ ትቀደመ ተቃሪር እንዴ ተንከበው ጌማም-ርሒብ ሐቀለ ወደው፡ ዲብ ወራታት ሸቅል ናይ ሰነት 2026/2027 ሀድገው።

ኤረትርየ ሐዳስ

ክል አርቡዕ ለትጠ’በዕ ጀሪደት

መዳልያይ፦

- መሐመድ እድሪስ

ለይኣዉት ወአርተዮት

* ዘህረ ዐሊ

* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/201820 (258)

ፋክስ፡127749፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 247

ተዉዝዕ ጀሪደት፡

ተለፎን፡163471-07588045

እትአመሮት፡

ተለፎን፡ 125013፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 1284

ዲብ ገሉጅ፡ እንሱስ ዲብ ሰኔት ሐለት ዓፍየት ክም ህለ ተሐበረ

ዲብ ምዴርየት ገሉጅ፡ እንሱስ እበ ገብእ እግሉ ትሉሊት መራዐየት ሕክምነ፡ ዲብ ሰኔት ሐለት ዓፍየት ክም ህለ፡ መስኡል ዓፍየት ሔዋናት አሰይድ ሰረቐ መድሃኔ ሐበረ።

ዲብለ ምዴርየት ዝያድ 200 አልፍ ንዋይ፡ ዝያድ 160 አልፍ አጣል ዝያድ 360 አልፍ አባጌዕ ወዝያድ 14 አልፍ እንሰ ክም ህለ ሐቀለ ሐበረ፡ ዓፍየት እንሱስ ወድዋር ደማነት እግል ልርከብ፡ ምስል መሸተርከት ጀሃት ለገብእ ወራት እጃብየት ክም ትትረከብ ምኑ ሐበረ።

ምዴርየት ገሉጅ፡ ምስል ክልኤ-ደውለት ሰበት ትትሐደድ፡ ጥልቅት-ሐረከት እበ ለጀሬ ሕማም መዐደይ-ሕዱድ እግል ዳፍያት ትሉሉይ ታያን ክም ገብእ ሐቀለ ሐበረ፡ ሐረስቶት፡ ሰብ-እንሱስ ወሰብ ርዕየ ወቅታይ-ሐብሬ ዲብ ሓለፎት ለወድወ መዐወነት ሐመደ።

እት ሰነት 2026፡ ዲበ ምዴርየት ሕማም ሐ ሰበት ትርአ፡ ዲብ 16 እዳራት ዳሕያት ዝያድ 40 አልፍ ሐ ፍድኢት ዲብ ነስአ፡ ዲብ አጣል ወአባጌዕ’መ እሊ ለሸብህ በርናምጅ ክም ገብአ፡ አሰይድ ሰረቐ ሸርሐ።

መጥመጦር እሊ፡ ፊራሮ ፍድኢት ድድ መትሸርዓን ክም ተሀየባ’መ አፍሀመ።

አሰይድ ሰረቐ ዲብ ደንጎበ፡ ዲብ እዳራት ዳሕያት መንጉላ፡ ሳቡናይት፡ ገርገፍ ወዐድ-ሸጋል፡ ምስዳር እግል ትትነሳእ ሐቀለ ተሐሰበ፡ ራህያታት መታብዐት ወጂበት እግል ትግባእ ዲቡ ትፋነ።

ሰብ ንዋይ እብ ጀሀቶም፡ እሱሶም መራዐየት ሕክምነ ሰበት ረክበ ዲብ ሰኔት ሐለት ክም ህለ፡ ምናተ ዲብ መሸፈል እብ ሰበብ ሀመሌ እንሱሶም ዲብ ብቆት ሰበት ህለ፡ ለትከስሶም ጀሃት ሕስር እግል ሊደው ዲቡ ተሐሰበው።

መድረሰት ፈንየት ደቀምሐሬ፡ 144 ደረሳይ አድሐረት

መድረሰት ቴክኒክ ደቀምሐሬ፡ እግል መደት ክልኤ-ሰነት እብ መጃል፡ አዉቶሜካኒክ፡ ኤሌክትሪሲቲ፡ ወራታት ብናእ፡ ነጃረት ወሐዳደት፡ ክምሰልሁመ ኤሌክትሮኒክስ ወወራታት ሐጺን ለደርሰው 144 ደረሳይ፡ እት ዮም 24 ጁን አድሐረት።

ዲበ 22ይት ዓደት መድሐራት፡ ሙዲርለ መድረሰት እስታዝ ወሃብ መሓመድ-ዐሊ እተ አስመዐየ ከሊመት፡ መትድሕረት እብ ፍዕል

ስእሊ ሲራክ ተስፋሚካኤል

ወነዘር ለተሀየበዮም ድሩስ እብ በቃዐት ክም አትመመው ሐቀለ ሸርሐ፡ ለረክበዉ ድሩስ አርድየት ክም ለአጠፍሕ እግሎም እንዴ ፈህመው፡ እብ ሸቅል ወቅራአት እግል ልጠዉሩ ትፋነ።

ዲብ ዉዛረት ተዕሊም ምዲር ዓም ቅስም ተእሂላት ቴክኒክ ወምህነት አሰይድ ተስፋይ ስዩም እብ ጀሀቱ፡ ሕኩመት ዲብ መጃል ምህሮ ትወድየ ለህሌት ፊራሮ ሐቀለ ሸርሐ፡ ሸባብ ደረሰ ፍቱሕ እግሎም ለህለ አብካት እብ ተአስትህል እግል ልትነፍዖ እቡ አትፋቀደ።

ምዲር ምዴርየት ደቀምሐሬ አሰይድ የማኔ አበረ ህዬ፡ አዳም ዲብ ሸቅል ክም በቄዕ እንዴ ሐበረ፡ መትድሕረት ለክልኤ ሰነት ታበዐዉ ድሩስ ምህነት ዲብ ዐመል ለለአዉዕሎ ዲበ መርሐለት ልትዐደው ክም ህለው እንዴ ሐበረ፡ ዋቅያም እግል ልግብኦ ትፋነ።

መድረሰት ፈንየት ደቀምሐሬ፡ እት ሰነት 1999 ምን ኩለ ወጠን ለመጽአው ደረሰ ንዙም ድሩስ ቴክኒክ እግል ተሀብ ለአምበተት ትገብእ እት ህሌት፡ እተ ሐልፈ ሰኖታት 413 እብ ዲፕሎመ፡ 3,577 ህዬ እብ ሰርቲፊኬት ክም አድሐረት፡ ወሳይቀ ለአርኤ።

ዐለሌ ሐምበሬ ! !

3ይ ክፋል

ሐቆ ሕነ ለሐው ትቃነጽን አቡዬ ድንዳን ህግያሁ ውቁል እት እንቱ ብዞሕ ሰአላት እት እምዬ ወጅሀ ወአጀርበበ። እምዬ ምን ብዲረ ግሳይተ ቅብላቱ ሰበት ዐለት፡ ለእግሉ ሓብዐት ለዐለት ፍክረ ለሐምረገ መስጢር እግሉ እግል ተአፍግር ሰልፍ ህግያህ ፡ ደሚረ ምን ፍርድ ዝልም፡ ሰበት ትደመለ፡ ዕንታተ ጭሩይ አናቤዕ አባደረ።

አቡዬ እሊ ሰድ እሊ እምዬ ብካየ ኢኮን አዚማመ እብሩዱ ሰበት የዐለ፡ እት ክሉ ገሮቡ ቅጠብ ሕማጥ አንጀበ ለትመሰል ሸዕሊለት ህተ ዐርገቱ ምኑ። ሐቆ "ሂቅ ወሺቅ" ትቤ፡ "ወድ ሐንከ ትቤ ገብእ አብ ሕሩይ?" እብ ሰአል አፍሀ ፈትሐት እግሉ። እንዴ አትሌት፥ "ፈጅር ጽቤሕ ምድር እት አካን ሸቅልዬ ተምምኮ። እት ዕለታይ ሸቅልዬ እብ ነሻጥ እግል እሸቁ፡ "ያፈተሕ ያዐሊም" እንዴ እቤ ሐቆ አስተብዬኮ፡ ለካትበ ሸርከት፡ ምን ግንሐቹ ልትናዋኤ ሐቆለ ጸንሐ፡ ክልኤ ዕንቱ ለእግለ ባብለ ሸርከት እግል እፍተሕ እቡ፡ ጻብጠቱ ለዐልኮ መፍቴሕ እት ለአትቃምት እበን፡ እሊ ለዱቅሪ ግንሐቱ እት ገብእ እንዴ ሰርቀ ህዬ፡ አስክለ ከብጄ ለህያብ ረቢ ዐልቀት ዓቅረት ለዐለት፡ እብ ተሪፍኪ ምን ሸቅል እግልዬ ኢትሕመይ፡ እበ ተአሰሜዕ ግንሐት ዕን እግለ እት ከብድኪ ለዐለት ሕ'ነት ምስለ ትበአሲ ልብለኒ ለህለ እት መስል፡ መአበይ እቅማተት ሐቆለ አቅመቴኒ፡ ክምእኒ ቤሌኒ" ቴሉ።

"እም ሕሩይ ግድም እንቲ ምን ሸቅል አብጡረ ብህላምነ ሰበት ህለው፡ ሸቅል እግል ተአትካሪሙቱ"፡ ቤለኒ።"እሊ ሰድ እሊ አብ ሕሩይ፡ ድሕረት ቤትነ ወተየልል ዝሩፍነ፡ ለሀ ወእለ እት እንብል፡ ፈጊርዬ ምን ሸቅል ሰኒ ትመክረሀ እቼ። ህተ ለኢሳረተ አዜ እንተ ለወዴከኒተ ሐቴ የአምር። ንየት ሐጫር ህዬ ምስልዬ ትከለቀት አብ ሕሩይ" ቴሉ። ከለእግሉ ዓቅረት ለዐለት መስጢር ሰበት አፍገረት ህግያህ ተረትዐት፡ ወአርወሐተ ቀለት እግሉ።

አቡዬ እሊ ሰድ እሊ ሰኒ ፋርሕ እት እንቱ "ወገህ! ግብኢ እም ሕሩይ እንቲ ህዬ፡ ዲመ አልዳይም፡ እት ርሕነ ተአትሐዚኒ፡ ተየልል መንበሮ እዲነ ዎሮት በኑ ለባልሑ መሰሌኪ? ባልሖቱ እብ ናይ ሕበር መትሐሳር ቱ። እዜ "ምን ሸቅል ብጠርኪ" ሰበት ቤለውኪ፡ አክል እሊ ገዝኪ ወእና አግዝኪ!? አባይኪ እም ሕሩይ ገጹ አምሰ" ቤለየ ሰመዕናሁ። ሕነ እርዩማም ምኖም ምንመ ዐልነ፡ ክልኤ እዝን ክል ምኒነ ክምሰለ እት ቤት ምስሎም ታርፋት ለዐለየ ለእግለ ትባለሰው እት ምስሜዕ እዝነ ቀጥረት እግልነ።

ሐቆ እለ እምዬ ለምን አቡዬ እግል ሐቴ አምዕል በርሀቱ ሓቤዕ ወግልሙሽ ወዕል ለዐለ ገጸ እግል አትባርሆት ቅሎዕ እት ወዴ ባናለ ብርሃኑ እግል ክሉ ለኮን ሻምል ለህለ መስለ እትነ። አነ ወሕሩይ ሑዬ እብ ደሚር አሰናይነ አድሕድ ሰዐምነ። ባርህ ላቱ ክመ ብዲር እቤለ፡ ብዲር ለመክሩህ ሸዑር እግሉ ልቡ ኢከረ ወሐሬመ እት አተናሳዮም ኢገበአ፡ ሀሙ የም ትልሂያሁ ዋዲሁ እት እንቱ ለአምህዝን ሌጠ ዐለ።

አቡዬ ክልዶል ወለት አንሳይት ወለተ እግሉ ገብአት ትግበእ ውጽዔሀ ወሕላሌሀ ኢፈትየ። ኢኮን ሔማሁ፡ ወሸሪከት ዲማሁ። አስክ ሸቅሉ እት ለአገዌሕ እተ ለናይ ብሕተ ሸርከት ለእምዬ ላተሸቁ እት እንዴ መጸአ፡ አሰባብ መትዳጋኖም ምን ሸቅል እብ ረስሚ ወገበይ ቃኑንየት ተአሰለዮም። ለ"ኢትምጽኢ ፈጅር" ብህለ ለዐለ ነፈር ሰክርቴረ ሸርከት ሰበብ አፍገሮተ ምን ሸቅለ እግል ለኣምር እግሉ ተሰአለ ወበሊሱ ተጸበረ። ለሸቅልኪ አትካርሚ ብህለ ለዐለ ነፈር፡ እግል ለኣምር ኢኮን፡ ዐሰር ዶል ምራቁ ሐቆለ ወሐጠ፡ ወልታእተእ እት ልብል፡ ክምእኒ ቤለዩ፥ "ህተ እም ዕያልከ ውላድ በ መሰለኒ?" እት ልብል እግል አቡዬ እብ ሰአል መሰለኒ ተሰአለ። ከናሱመ ኢትጀመለ እንዴ ኢኮን በዐል ፈርዐ ሚቱ እብ ከአፎ ድሊተ ለአምር?

አቡዬ እብ ሐሩቀት ረአሱ እት ነዋኤ፡ "እብ ክሱስ ውላደ ህተ ወአብ ጼዋሀ፡ ወሰብ ሸርከት ሸቅለ፡ ወኮንፍድራልየት ሸቃለ ልትአመሮ። እብ ወለት ገበይ ላኪን እግል አዋልድ አንሳት ሰበር ፍንጌሀን ወፍንጌ ሸቅለን ኢትግበአ። እንቱም ሐምበሬ መካትብ። ሴመ ፋእደት አለብክም፡ እምበል ዐለሌ፡ መንኮር!! ደረር ኢኮን ወድራር" ቤለዩ ወአስክ አካን ሸቅሉ ተወከለ ምኑ። እምዬ ህዬ፡ ሸቅለ እግል ተአተላሌ አሰአለየ። እብለ ህዬ፡ እምዬ ሰበብ ለእቡ ትፈግር ሰበት የዐለ እግለ፡ አስክ እለ እተ ሸርከት ተሸቄ ህሌት።

አነ ቀደም ግያሼ አስክ መድረሰት እምዬ ትነቅመኒ፡ ወምልዐል ክሎም ሐውዬ ለብሰቼ ወወተሰሪሐት ጭገርዬ ወክሉ እሙርዬ ተረትብ እግልዬ። አናመ ሐቆ እምዬ ዔማት ግርመት እንዴ ገአኮ ትርኤተኒ አርወሐቼ። ሐቆ እምዬ እቤ!? እምዬ ላቱ ዕዛለ ኖሰ ተ! ላኪን አናመ ሐቆ እም ገበአኮ፡ ክምሰልሀ ዔማት ለውቀት ወፈርሐት ክምሰል አነ እት ልብዬ ትተሰወረ እግልዬ ዐለት። እግል እበል ምን ሐዜኮ ቱ።

እግል እትሰአለ ሐዜኮ መሰለኒ፡ ተሐከኮ ወኬን ወእንሰር ትማቀአኮ፡ ወሐር እዴለ እፈትየ እምዬ ምን ተሰሪሐት ጭገርዬ እንዴ ኢትትከሬ፡ "ይመ፡ ይማዬ!" እቤለ እግል ሰኣል እት አትራቴዕ ወአትዓግል፡እምዬ እበ ርሒም ገጸ ሸንክዬ እት ጌሕ፡ "አህ፡ ሰራይዬ ወዕቅረቼ፡ ሚ እግል ትበሊ ሐዜኪ ደፍአቼ"? በልሰት እምዬ ለረሐመተ ወዕሸረተ ጌዳን ለሰአነት እት ረአሼ። ሐቆ መትሓካክ ወመተልሆት ምን ጀሀቼ፡ ክምሰል እሊ ልብል ዐለ በሊሼ።

ዐሎባጥ ብልጽግነ ለፋደሐ ሀጋይን

ዐብደለ መ/ዐሊ. (መዐልም)

ብልጽግነ ሰእየቱ ትትበተክ ክም ህሌት እት ልትበየን መጽእ ሀለ። ለዐሎባጡ ወለሀጋይኑ እት ደረጀት ሰከራት ባጼሕ ለህለ መስል። እብ ገበይለ ህ'ሉፍ ወባዲ ጌታቸው ረደ ልትፌረቅ ለህለ ልብ ለቀሬሕ ሕሰይ ወመናካል ኤረትርየ ህዬ፡ ሑዳይ ተኣምርታ በቲክ ሰእየቱ ቱ።

ህቱ፡ ክም እሙን መፈስራይ ስያሰት ወመርጃዕ ሐቆ ትነሰአ፡ ለቀደም ኣዜ እት መደት ሓርብ ትግራይ እብ ተለፍዝዮን ወማሕበራይ ሚድያ እግል ርኢስ ውዘረ አቶብየ ኣቢይ ኣሕመድ ወዴሽ አቶብየ ልብሉ ለዐለ ሀገጊት ውልቱክ፡ ክም ክቡት እግል ልትነሰእ በህለት ቱ።

ገሌ ምን እብ ክሱሰለ ርኢስ ውዘረ ወዴሽ አቶብየ ልብሉ ለዐለ፡ ቅቡብ ወአትካላል እግል ንዘከር፦

- ኣቢይ ኣሕመድ ምስቶ ስያሰት ቱ። አቶብየ ዲብ ሓለት ጥቢዕየት ለህሌት ዐድ ወዐለት፡ ዲብ እስብዳልየት ሐማይም ዐቅል ኣው መራክዝ አሰናይ እንዴ አተ ወትሳረ።

- እሙ ጅነ ሰቦዕ ሰነት እት እንቱ፡ ዲብ ሕልመ እንዴ ልትሸየም ክምሰል ርኤቱ ለደግመተ እሉ፡ ክም አማን እንዴ ሓሰበየ ለለአሰቅር እበ ነፈር መርበዩ ቃዊቱ።

- አቢይ አሕመድ ሐበት ድራሰት አለቡ. . . እብ ከፎ PHD ከምሰል ረክበ ምን ትሰአሉ ዋጅብ በሊስ አለቡ።

- አቢይ አሕመድ፡ ክም ተኣምርተ ጥልም ወጠን ዲብ ኣክትበት ተዕሊም እግል ልትወሰቅ ለወጅቡ ቱ። እብ ክሱስ ሰያደት እግል ልትሃጌ ኖሱ ሐቆ ወኤማን ኣለቡ።

- ህቱ፡ ዲብ እለ ዐድ ሀረሞ ስሙም እት እንቱ ለበቅላ ቱ።

- ጀኔራል ብርሃኑ ጁላ ወለብዕዳም፡ መአዜ ዴሽ ባቁዕ መሩሕ ሀለው። ለዐለ እሎም ሑዳይ ምን አምር ዐስከርየቶም ኣብደው። ክምለ እት ኣባጊዕ ኣማውር እሊ ሸርዑን ሜርሓዮም ጠዩዕ ሀለው።

- እሊ አባይ ሸዐብ ላቱ ዴሽ ኣቢይ ኣጀንደት ሐርብ እግል ልሰርግል፡ እምበል ፈጥን ወሌለ ሸዐብ ወሸባብ ለአፈኔ ሀለ . . .

ጌታቸው ረዳ እበ ኢሳክን ዐቅሉ ወዶልከ ለልትባለሰ መብደእ ስያሰቱ፡ ክም ቀልቡ ወሻኑ ዲብ ሕድ ለኢብይእ ሸሬሕ ቱ ለለህይብ ። እትሊ ቀሩብ ወቅት፡ ምስለ ጌዳን ለአለቡ ዕየር እቡ ጠርኖም ለዐለ ሕኩመት ፌድራል ወርኢስ ውዘረሀ ናይ እንተሃዝ ልብን ሓቆ ወደ፡ እበ ዎሮ ገጹ እንዴ ትበለሰ፡ እግለ ዐሰሮታት ሰኒን ጻብጡ ለጽንሐ መብዳእ ሰያሰያሰት እንዴ ኢከጅል ቀብቡ ልትሰማዕ ሀለ።

እትሊ ወቅት ቀሩብ እት ሀበዩ ሸሬሕ፡ እግለ መልህያም በዲሩ ዲብ የንድን፡ "ትግራይ ደውለት መስተቅለት እግል ትግባእ በ ለልብሎ ብዝሓም ቶም። እናመ ሕፍን ዶል እወዴ (ከምረት ዶል እጨርብብ) እብለ ዐልኮ" ቤለ።

እግል ጌታቸው ምን ቀሩብ ለደልዉ እበ ልቡለ፡ ምዕል ረቢ ምን ጽብሐተ እት ሚሰተ ዲብ ሰከር ቱ ለልሓልፊ። እቡቱ ክናየቱ "ፖድካቸው" ለገብአት። ሰበት እሊ ሰያሰያይ መባጥሩ ምዕልከ ሕጥሩ በድል።

እሊ እብ መስኡልየት ለኢልሽዕር ነፈር ከደን ዐዱ ለለህይቡ ሸሬሕ ስያሰት፡ ከአፎ ሚዛን ልትሀየብ፧

ለዲብ እሊ ወቅት ሓርያይ ድድ ኤረትርየ ለተሃገዩ እብ አከር ወክራህየት ለትለከከ ሀላፍቴሁ በሊስ ኢለአስትህል። ዲብለ "ኤረትርየ፡ አቶብየ እግል ተአትሐውን ወትደምር እብ ናይ ከይነት ጅሃት ለትከለቀት ተ" እት ቤለዩ ስቱት ሂገ መናካል ወሸንከዮት ተእሪክ ሌጠ እግል ንረክዝ።

እሊ ተእሪክ እግል ትሸንኬ ወሐር እግል ትብለሱ ጀረቦት፡ ብልጽግና ናይ ሐርብ ኣጅንደቱ ራትዐት እግል ለአተምሰለ እብ እማሚብ በድብደ ለህለ ክምሰል ቱ አመሮት ምህም ቱ።

ተእሪክ ሀዬ እሊ ለተሌ እስባታት ብእቱ፦

1. ኤረትርየ ዲብ 1940ታት-ወቅት መትበርባር ምን እስትዕማር፡ ለኢልትሐለፍ ናይ ሕርየት ሐቆ እንዴ ትነዘዐ ምን፡ ርቤሕ ጂኦ-ስያሰት አሜሪከ ወብዕዳት መስታዕመረት ድወል እግል ዐቂብ እንዴ ትበህለ፡ እብ ፈደሬሽን ምስል አቶብየ ክምሰል ትትቀረን ገበአ።

2. ሕኩመት አቶብየ ዲብ ወርሕ ዲሰምበር ሰነት 1962 እግለ ፈደሬሽን እብ ኖሰ እንዴ ወርኬቱ፡ ኤረትርየ እት ሐንቴ እስትዕማረ ተኣትየ እት ህሌት፡ ሙጅተማዕ እዲነ፡ ሕድ እበ ሸብህ ሕሳባት ሕም የአፍገረ።

3. ኤረትርየ ወሸዐበ፡ ክቡድ ጾር ንዳል ሕርየት ወጠን እንዴ ጾረው፡ 30 ሰነት እት ንዳል መሪር እግል ልትጸመዱ ወዐውል ክቡድ እግል ልድፍያ ትጀበረው። እተ ዶል ለሃመ ምን ገብእ፡ እድንያ እብ ተማመ ጠልመቶም። ብዕድ ልትረፍ፡ እግለ ቃኑንያይ ንዳል ሸዐብ ኤረትርየ እግል ሕርየት ወጠን ለወዴተ ናይ መዕነውየት ልግበእ ወማል ሰደይት ኢዐለት። እብ ዐክሰ እብ ንጉስ ውእበ እግሉ ደርገገ ሐሸም ዐሳክር ትትመረሕ ለዐለት አቶብየ፡ ምን አሜሪከ ወእትሓድ ሶቭየት፡ ድወል አሮበ፡ እስራኢል፡ ክምሰልሁመ ገሌ ድወል ዐረብ፡ አሰየ፡ ኩብ ወብዕዳት፡ ዐባይ ናይ ዐስከርየት፡ እቅትሳድ ወስያሰት ሰዳይት ትገብእ እግለ ዐለት።

4. ሐቆ ሕርየት ለአተላላ ሓላት መ፡ ምን ናይ ወቅት ንዳል ለልትፈንቴ ኢኮን።ንዛም አቶብየ ለአትዩ እትፋቃት አግደ ህዬ አሜሪክ፡ እትሓድ አሮበ፡ ምጅልስ ቅራን ወእትሓድ አፍሪቃ ክም ደሚን ለፈረመው እቱ ናይ ደንጎበ ወለቀይድ ቀራር ልጅነት ሕዱድ እንዴ ኬደ፡ ሰያደት ኤረትርየ እግል ዝያድ 20 ሰነት እብ ወረር ጸብጥ እት ሀለ፡ ድወል ለድቁባት ውእብ ዐቢሁ ህዬ እድንያይ ሙጅተመዕ ለትወጅብ ምስዳር ኢንስአቶም፡ ፍቴሕ እንዴ ኬደው እብ ዐውል ፍቴሕ ጀላብ መካስቦም በጢሮም ለወዴሕ ቱ።

5. ዲብ እሊ ለህለ ንዛም አቶብየ አጅንደት ናይ "ስያደት መንገአት በሐር" እብ ሀረሶት ንጋረት ሐርብ ለሀንድግ እቱ ለህለ ሒንመ፡ እግል አቶብየ አትናሳር አተላለ። ሰለስ ቢልዮን ዶላር ለትትጌመም ሰዳይት እድንያይ ዔማት ሰላዲ(IMF)፡ ዲብ ገበይ ህሌት። እትሓድ አሮባ'መ ደጉፍ ሜዛንየት ለትከምክም ሰደይት እግል ሊዴ ገለድ ባይእ ሀለ። መጥ-መጦር እሊ፡ ድወል አሮበ፡ ኣሰየ፡ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ወብዕዳት እግል አቶብየ ለወድያሀ ናይ በይን ሰደይት ባጥረት ኢኮን። እሊ ኩሉ ለተህደገ ደላይል ሳብት፡ እግል አቶብየ ለገብእ ሰዱ ለሓልፍ ትንቱን ወአትናሳር ለለአርኤ ቱ።

6. ገሌ ተቃሪር ክመለ ለአክዱ፡ አቶብየ ዲበ ሐልፈየ 30 ሰነት፡ እብ ጀሚዕ 114 ቢልዮን ዶላር ሰደይት ምንለ ትፈናተው ጅሃት ራክበት ተ። እለ ሰዳይት እለ ህዬ፡ ለተአትገራግር እንዴኮን፡ ክመ ልትበህል "አቶብየ እግል ሓወኖት ወደመሮት ምን ገብእ አከይ ድምር" እግል አድሐኖት ለትትመጤ ክምሰል ኢኮን አምር ባርህ ቱ።

እብ ህግየ ብትክት፡ "ተሕሊል" ጌታቸው ረደ ዐደድ እለ ሚዛን ለልትሀየቡ ኢኮን። ዲብ አቶብየ ሰልጠት ጻብጥ ለህለ ሕዝብ ብልጽግነ እት ሃራስ ወቀሳቃስ እግል ልትነፌዕ እቡ ጀረቦቱ ላኪን፡ ዕላመት ጸቢር ሰእየት ተ።

“አምርነ እብ ክሱስ በሐር እግል ነአዚድ ወክድ ኢነብዬ” ካፕቴን ለኣኬ ዘርኡ

ሙሰውር፦ አክሊሉ ዘርእዝጊ

ታሪክ ሰፈር ዲብ በሐር ሰልፍ ለግሎብ ትትበህል ዲብ መዳርስ እንደርስ እብ ለህሌነ ሸክል ዐለም ወድ ግሪክ ቱ ለሸቀየ። ሐቆህ እሊ ከራይዋ ናይ በሐር ወምድር ምን ግሎብ ትረሰመ። እሊ ህዬ መርካቴ ለልትበሀል ወድ ብርጣንያቱ ለአዳለዩ። እሊ ወአክትበት ኖሱ ለአዳለዩ እንዴ ጸብጣቱ ህዬ ካፕቴን ለኣኬ ዘርኡ ዲብ መዕረድ ዒድ ፈንቅል ዝክረት 36 ሰነት ተውዴሕ እግል ሸዐብ ለሀይብ ዐለ። መልሀየትነ ከልሹም መሐመድ ህዬ ካፕቴን ለኣኬ ዘርኡ ምስሉ ለወዴተ መቃበለት ሐጫር ዲብ እሊ ናይ ዮም በርናምጅ እግል ንቀድመ እግልኩምቱ።

እሊ ከራይዋ እሊ ክም ዳለ ዲብ ሰነት 1500 ሸዐብ እዲነ ተባድል ትጃረት እብ በሐር አሰብደ። ኤረትርየ ክም ደውለት ምንመ ኢትትአሰሰ ሚነት አዱሊስ ላኪን ክም ሚነት ብዙሕ ነሻጣት ትጃረት ትትከበት ክም ዐለት ታሪክ ለልአክዱቱ። እሊ ነሻጣት እሊ ህዬ ኤረትርየ፡ መስር ወግሪክ ዝያድ ከድሞ እቱ ዐለው። ካፕቴን ለኣኬ ህዬ እብ ክሱስ በሐር ወተጃርቡ ለከትበዩ አክትበትመ ዲበ መዕረድ ቅዱሙ ዐለ። ጽበጥ ናይለ አክትበቱ ህዬ ዕሉም በሐር ወተክኖሎጂ ለከምክምቱ እት ልብል ኖሱ ወዴሕ። እብ ሂገ ትግርኝ ለአዳለዩ ሐምስ ክታብቱ። ሀደፍ እሊ አክትበት እሊ ህዬ ዲብ ኩልየት ማሪን ሙደርስ ሰበት ዐለ ደረሰ እግል ለአድርስ እቡ ለአዳለዩቱ። ቀደም ሕርየት ዲብ ለትፈናት ድወል ካርጅ ክም ቀብጣን (ሰዋግ) ናይ ባቡር እንዴ ገብአ እግል ብዙሕ ሰኖታት ለከድማቱ። ነብር እቱ ለዐለ ድወል ህዬ ለበዝሐ ወክድ ዲብ ምሒጥ ህንድ ባቡር ናይ ፓናመ ግብለት አሜሪከ እንዴ ጸብጠ ልትሐረክ ዐለ። ለበዝሐ ወክድ ህዬ እብ ሸቅል ምን መናጥቅ ናይ ህንድ አስክ ድወል ዐረብ ወኒዘርላንድ በጽሕ ዐለ። ምን ካርጅ ዐዱ ክም አቅበለ ህዬ ተጃርቡ እግል ሸባብ እግል ለሀብ ዲብ ኩልየት ማሪን ለአደርስ ጸንሐ።

ዲብ ኩልየት ለድርሶም ደረሰ እብ ሂገ እንግሊዝ ቶም ለደርሶ ካፕቴን ለኣኬ ህዬ አክትበቱ እብ ሂገ ትግርኛቱ እዱልዩ ለህለ ከእሊ አግቡይ እሊ እግል ትአድርስ መሻክል ኢገብእ እትካኒ እተ ለልብል ሰኣል እት በልሱ፦

ሰልፍ እብ እንግሊዝቱ ካትቡ ለዐልኮ ዝያድ ላኪን ሂገ ናይ እም እግለ ደረሰ ብዙሕ እግል ልፍሀሞ ለሰድዮም ሰበትቱ እብ ትግርኝ መ ካትቡ ህሌኮ እት ልብል ወዴሕ። እሊ ህዬ ዲብ ኤረትርየ ክም መጽአ ቴለል ናይለ ደረሰ ክም ደለ ለወደዩቱ። ብዕድ እብ ዕጨይ ለሸቀዩ ባቡር መ ዲብ መዕረድ ቅዱሙ ዐለ። ናይ እሊ ባቡር እሊ አህምየት ህዬ ባቡር ሕኔት እብ ሂገ ሌጠ ለአሙሩ በያን እብ ዐመል ሚ ክም መሰል እግል ልወዴሕ

እግሎም እግለ ለልአደርሶም ሸባብ እንዴ ቤላቱ። ዲብ እሊ መዕረድ እሊ ህዬ አሸቃላቱ እግል ለአትኣምር በክት እንዴ ተህየበዩ ለመልኩ ኩሉ እንዴ ጸብጣቱ ማጽአ ለዐለ።

ካፕቴን ለኣኬ ዘርኡ ዲብ ዐዲ ኳለ ትወለደ ወዐበ። መድረሰት እንዴ አሰብደ ህዬ ዲብ ዐዱ ደርሰ ዐለ። ሕኩመት አሜሪከ ውላድ ኤረትርየ ፈዳብያምቶም እንዴ ትቤ ዲብ በሕርየት ሸባብ ሰጅል ሰበት ዐለት ህቱመ እሊ በክት እሊ ምኑ እግል ለአስተፌድ አስክ ባጼዕ ጌሰ። ቀደሙ ሰሰ ነፈር ሰጅላም ዐለው 4 ውላድ ወክልኤ አዋልድ። እሊ ህዬ ሕኩመት ኣሜሪከ እግል መሳልሐ እንዴ ትቤ እንዲኢኮን እብ አማን ኤረትርዩን እግል ልክሰቦ ገብእ ለዐለ ኢኮን ልብል ካፕቴን ለኣኬ። አቡሁ ህዬ ዲብ እሎም ግስከ ምንገብእ እግል ተአቅብል ኢእንታኒ ሰበት ቤለዩ ዲብ ባጼዕ ናይ ካልኣይ ደረጀት ድራሰቱ አተላለ። ሐቆህ ዲብ ናይ ቅወት በሐር አቶብየ ናይ በሕርየ ተዕሊም ነስአ። ዲብ መደት አቶብየ ሙደርሲኖም ውለድ ብርጣንያቶም ለዐለው። ደራሰቱ ክም አትመመ ህዬ ዲበ ናይ በሕርየ ሸቅል አሰብደ። ሐቆህ ሓለት አቶብየ ሰበት ኢ.ጣዕመት እሉ አስክ ሰዑድየ ሀርበ። ምህነት ሰበት ዐለት እሉ ህዬ ሐቆ ክልኤ ወሬሕ ዲብ ሚነት ጅደ ባቡር እግል ልምራሕ አሰብደ። መጦር እሊ ናይ ታዕሊም ሸሃደቱ እግል ዓበዮት ዲብ ፍሊፕንስ ወኒዘርላንድ እንዴ ጌሰ ደርሰ። እሊ አዜ ለህለ እሉ ደረጀት ህዬ ምኑቱ ለረክበዩ።

ካፕቴን ለኣኬ ዐዱ ኤረትርየ ክም አቅበለ እብ ደረጀት ሕኩመት ኤረትርየ ተዕሊሙ እግል ልወስክ ወክም ሙደርስ ዲብ ኒዘርላንድ እግል ልሸቁ እንዴ ትለአከ ህዬ ብዙሕ ከድመ ዲብ ኩልየት ናይ አትፋረዮት ንዋይ ወተክኒክ። አስክ ኒዘርላንድ ለጌሰቡ ሰበብ ዲብ ሕርጊጎ እብ ሕኩመት ኒዘርላንድ አካን ተዕሊም ጀለቦት ዓሰ ክስትት ሰበት ዐለት ወካፕቴን ለኣኬ ዲብ ናይ ሕርጊጎ ክም ሙደርስ ወሙሽርፍ ከድም ሰበት ዐለ ምኑ እንዴ ትበገሰት ሕኩመት ኤረትርየ ምስል ሕኩመት ኒዘርላንድ እብ እሽትራክ ዝያድ ተጠውር እግል ልወስክ አስክ ኒዘርላንድ ትለአከ። ዕልሙ እንዴ አዜደ ህዬ አስክ ዐዱ ኤረትርየ አቅበለ ወዲብ ኩልየት በሕርየ እግል ለአድርስ አሰብደ ወብዙሕ አድረሰ። ሐቆ እሊ ኩልየት በሕርየ አስክ ማይ-ነፍሒ ሰበት ጋዕዘት ወካፕቴን ለኣኬ ዲብ ማይ ነፍሒ እግል ለአድርስ ምንመ አሰብደ አርድ ብሩድ ሰበት ኢቀድረዩ አስክ ባጼዕ አቅበለ ወአዜ ዲብ ወዛረት ርዝቅ በሐር ከድም ህለ።

ካፕቴን ለኣኬ አስክ ዲብ ቅዋት ጀው ኤረትርየ እንዴ ጌሰ እብ ክሱስ በሐር ለአደርስ። ለበዝሐ ሐያቱ ህዬ ምስል በሐር ሰበት ሓለፈዩ “ምን ኣርድ ወኬን አነ ዝያድ በሐርተ ለትናስብ ምስልዬ” ልብል። አስክ እለ ህዬ ዲብ ብዙሕ መአሰሳት ሕኩመት ክም መዋሰላት በሐር፡ ቅዋት በሐር ወቅዋት ጀው ለህለው ሻባብ እግሎም እብ ሰበት በሐር ብዙሕ ድሩስ ሀበ።

ካፕቴን ለኣኬ ዘርኡ እት አክር ዝያድ ለልትሃጌቡ “ሕነ ክም ሸዐብ እሊ ኩሉ ረሓብ ወርዝቅት በሐር እንዴ ህሌት እግልነ ብዙሕ ንትነፋዕ ምን ኢ.ህሌናኒ። ለሰበብ ብዝሓም ሻባብ ናይነ ወበሓሬን እብ ሰበት በሐር ምን ደርሶ እብ ሰበት በሐር ብዙሕ እንዴ አመረው በሐሮም ወፈተው ወሸቅል በሐር ህዬ ዝያድ ክም ልርሕብ ወገብአ። ምን እለ በሐርነ ብዝሓም ብሔረ ናይ መስር ዓሳነ እንዴ ጀለበው አስክ ከረ ኒዘርላንድ ለአዘብው ወዲብ ዐበዮት እቅትሳድ ወጠኖም ልትነፍዖቡ ህለው። ሕነ ህዬ በሐርነ ብዙሕ እግል ንትነፋዕ እበ ቃድራም ኢ.ህሌናኒ። ዲብ እሊ ወክድ እሊ ውዛረት ርዝቅ በሐር ኩሉ ለልትቀደረ ትወዴ ምንመ ህሌት ኩሉ ሙዋጥን ወወጠን እብ ሰበት በሐር ወብሔረ ለአምር ወልትሃጌ፡ ፈህሙ ወአምሩ ለዓቤ። ዲብ እለ በሐርነ ብዙሕ ርዝቅቱ ለህለ እግልነ። ትነፋዕናበ ምንገብእ ዲብ ሐርስመ ወኢ.ሐዜናኒ። ሰበት እሊ ኣማንትኩም ኩሉ ኤረትሪ ሙዋጥን አስክ በሐር ልግናሕ” ልብል። ሙዋጥነ አስክ እለ በሐር ገንሐ ምንገብእ እሊ ዲብ በሐር ለህለ ርዝቅነ እንዴ አዝቤነ ወበደልነ ሐገሌብ ምን ኤረትርየ ወአብዬነ። እሊ እብ መናሰበት ፈንቅል ወብዕድ አስክ ባጼዕ ለመጽአ ሸዐብ ህዬ ዲብ መርከዝ ውዛረት ርዝቅ በሐር ምን መጽአ ብዙሕ ወኣመረ ወዲብ በሐር እህትማም ወወደ። መሻረከቱ ምስል ውዛረት በሐር ህዬ ወአዜደ። ውዛረት ርዝቅ በሐር ክል ሰነት መዕረድ ተአዳሌ ለበዝሐ ሸዐብ ላኪን ኢ.ልርእዩኒ፡ ላመ መጽአ ብዙሕ እንዴ ኢ.ለአዳውሩ ገይስ። ሰበት እሊ ለህለ እግልነ አምር እብ ክሱስ በሐር ልትአከር ህለ” እት ልብል ህዬ ዲብ በሐር እግል ንረክዝ ፈናሁ ለሓልፍ።

ባነ ተዕሊም

እብ ውዛረት ተዕሊም እት ክል-ክልኤ ሳምን ለትዳሌ

መዳልየት፦ሙኒር ሳልሕ ገመ ወዑመር ኢብራሂም

ዕልም

ዝላም ከረም ኤረትርየ

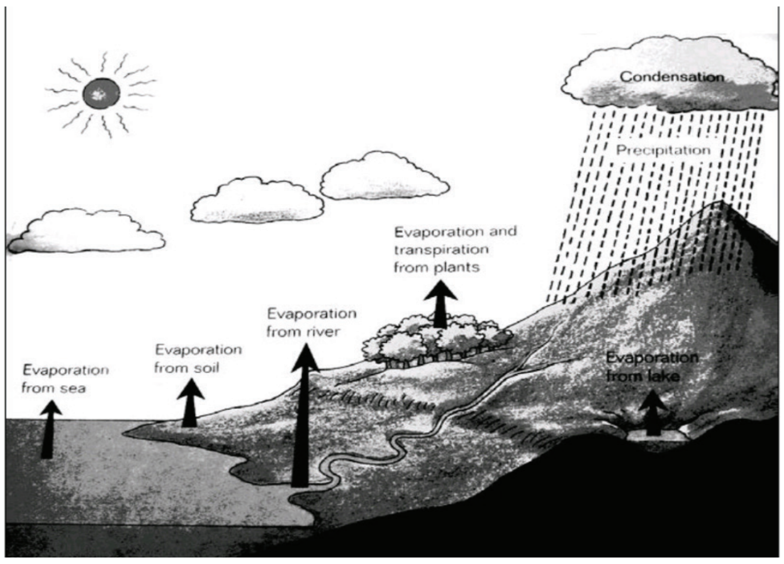

ኤረትርየ ዲብ ቀር አፍሪቀ ለሀሌት ደውለት ዲብ ትገብእ ይቡስ ሓላት ጀው ወሕዲነ ዝላም ለብእተ ለለአደመዐ ዐድ ተ። እብ ዕሙማይ ኤረትርየ ዐድነ አርበዕ ሒን ብእተ። ወክልኤ ዝላም በህለት ኣውለት ወቀላቅል ትረከብ። ምናተ ሒን ሐጋይ ረዩም እብ ግብአቱ ለትረክቡ ዘላይም ካፊቱ እግል ኒበል ይንቀደርኒ። መራር ጸሓይ ጁን ምን ለዐል ከበሳታት ወጋድሞታት ምውዳቅ ጸሓይ ክም ተመት እት አሰረ ዐስተር እብ ግየም ዝላም እንዴ ትገልበበት እብ በርቅ ወሀዱድ እንዴ ተሌት ለትመጽእ ዝላም፡ ሐረስቶት እብ ሰእየት ልጸቦረ። እለ ህዬ ዝላም ከረም ትሰሜ።

ዝላም ከረም ምን አየ ትመጽእ?

ለምን ምሒጥ ህንድ ለልትበገስ ወላዊል አስክ ከሊጅ ጊኒ (አፍሪቀ) ከም በጽሐ፡ 30 ደረጀት ልትዐጸፍ ወእተጅሁ ምን ግብለታይ ምውዳቅ ጸሓይ አስክ ቅብለታይ ምፍጋር ጸሓይ ልትቀየር። እሊ ህዬ እብ ሰበብ ሐረከት ዱረት አርድ ከምቱ ልትአመር።

ለምን ይቡስ አራዲ ለልትበገስ ወለዊል ሐፋነት ወየባስ ለአመጽእ፡ እብ ዐክስ ናዩ ህዬ ለምን ጠላለት ለልትበገስ ወላዊል ጠላለት እንዴ ረፍዕ ዝላም ለአመጽእ። ከእሊ ምን ምሒጥ ህንድ ለልትበገስ ወላዊል አስክ ከሊጅ ጊኒ በጽሐ፡ ወዝላም ካሬ፡ እግል ግብለት አፍሪቀ ለትትረከብ እተን ድወል እት ለህይብ መጽእ። ጠላለቱ እንዴ ኢለአከልስ እትጅሁ ምን ከሊጅ ጊኒ አስክ ቀር አፍሪቀ ክም አተጅሀ፡ ኤረትርየ ለትትረከብ እተን ድወል ዝላም ለህይብ።

ዝላም እግል ሸዐብ ኤረትርየ ምን ሒን ወኬን ክም ሀንደጎት ልብ ለትትርኤ አሳስ ሐያት ተ። ምን ውቁል ደዋሒ አስመረ ወከረን አስክ ርሒብ ጋድሞታት ጋሽ በርከ፡ ዝላም ከረም ዔማት እተይ ወነብረ ክም ተ ልትአመር። እብ ተውሳክ እለ ዝላም እለ እግል መልእ ከዛናት፡ አሸራም ወዐወሊ ተረት ዐባይ ተአገዬ። እሊ ከዛናት ማይ መልአ ምን ገብእ ህዬ ንዋይ ወአዳም ማይ ሲቶ ረከብ፡ አርድ ገምል ወሰኔ።

እት ደንጎባ ከረም ቃዝረት ሊደያ እት እንብል፡ ሸዐብነ ለቀጥረት ቅጥረት ዲብ መንፈዐት እግል ለአውዕለ እዴዩ እዴከ እት እንብል፡ ክዛናትነ ወአሸረዐትነ እንዴ አዳሌነ ቀደም ውሒዝ ገበይ እግል ነአዳሌ ወምን በርቅ ወወሓይዝ አጀኒትነ እግል ንዕቀብ ነአትፋቅድ።

ዝላም እብ ሚ ወከፎ ትትቀየስ?

ቀየሶት ዝላም እንትባህ ወአምር ለለሐዜቱ። ዝላም ለእንቀይስ እቡ መቅየሲታት ብዞሐ ምንማ ቱ፡ ለአግደ ወክልዶል ለንትነፋዕ እቡ መቀየሲ ደአም ረይን-ጌጅ ቱ። ረይን-ጌጅ ክባየት ለትመሰል ቅሮረት ረያም እት ገብእ፡ ምን ለዐል አፍ ርሒብ ለቡ ቱ። ለቅሮረት እብ ሰምጥ መስጠረት ለመሰል ቅያስ ሀለ እግለ።

ረይን ጌጅ ምን አርድ እግል ልትወቀል ቡ። እተ ቅሮረት አው ለክባየት ለትአከበ ማይ ቅያሱ እብ ሰንት ምትር ቱ ለልትቀየስ። እብሊ አግቡይ ህዬ ቅያስ ዝላም እት አምዕል ከም ክም ዘልመት ንአምር። ምን ዮም ሐቴ አስክ ኣክር ዮም ናይለ ወሬሕ እንዴ ጀምዐነ ህዬ እት ወሬሕ አክል አዩ ቅያስ ዝላም ክም ዘልመት እግል ነኣምር እንቀድር። ወእት ኣክር ናይለ አወርሐት እንዴ ጀመዕነ ናይ ሰነት ቅያስ ዝላም ነአምር።

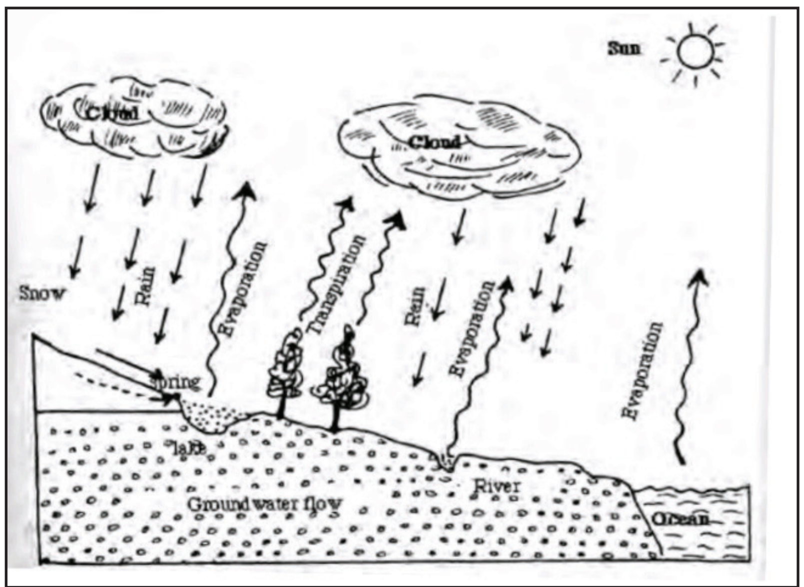

መ ጠ ጣ ም

ተአምሮ ገብእ?

- ንህብ ዝላም እንዴ ኢትመጽእ ክም ትሸዕር?
- ዕጨይ አው ድባዕ ዝላም ክም ልስሕብ?
- ከባደት ጊመት ከረም እት ጋሽ በርከ ዝያድ 500,000 ኪሎ ክም ትትመዘን፡ እሊ ህዬ ሜዛን 100 ሐርማዝ ክም ገብእ?
- ሕፉን ወላዊል ማይ እግል ልስሐብ ቅድረት ውቅል ክም ቡ?
- አስመረ ምን ለዐል 2300 መትር ምን ጠፊሐት በሐር ክም ትትረከብ፡ እሊ ህዬ እግል ግየም እንዴ ከርዐ ለዐል ክም ልትረፋዕ ወአጊድ እንዴ በርደ ዝላም ክም ገብእ ተአምሮ ገብእ?

ምስል ዝላም ለልትጻበጥ አምሳላት ትግራይት

- ምን ዝላም ዲብ መጽሀይ ወምን ወሒዝ እት መዐደይ
- ጥቡስ ቅጥረት ኢተአጠልሉ
- ዝላም እት ገሮብ ሰዐር ኢተአበቅል
- ዝላም ልሔተ ቀር ፈንቴ

ተበሰም

ዖሮ ሻብ እግል መርዓቱ እብ መናሰበት 1ይት ዝክረት ሰነት ህዳዮም ሐቴ ግርም ህድየት እግል ልዛቤ እግለ ሐሰበ። እንዴ ለሐስብ ዐለ ሞባይል እግል ልዛቤ እግለ ቀረረ። ለሞባይል ክም ዛበየ እግለ መረ ፈርሐት ወትለወቀት። እግለ ሞባይል እብ ከፎ ክም ትሸቄ እብ ተማም ሸርሐ እግለ ወእግል ትትነፋዕ እበ አንበተት። ፈጅረተ ለመርዓት ሞባይለ እንዴ ነስአት ሱግ ጌሰት። ለእናሰ እተ ሞባይለ እንዴ ደወለ "ከፎ ወዐልኪ ሸብሐት ልብዩ ቤለየ። ለሞባይል ህዬ ፈቴክየ?" እት ልብል ትሰእለየ። ህተ ህዬ አይወ መረ ፈቴክወ አወል ቀላል ወንኢሽ ሰበትተ ወሐር ህዬ ለክርንከ እብ ዋዴሕ ሰበት ተአሰምዐኒ ህሌት ፈቴክወ" እት ትብል በልሰት። እንዴ አትሌት ክርንተ ድህር እንዴ አበለት እግል እሰአለከ እት ሱግ ክም ህሌኮ ከፎ ኣመርከ። "የአምር ጽልመት አምዕል።"

አ ድ ጋ ማ ት

ድግም ቅርቅር ወወልደ ሓምድ

ቅርቅር ለትትበሀል ሰሬረት ሀሌት፡ ወሀተ ሓምድ ለልትበሀል ወል ዐለ እለ። እግል ሓምድ ወድ ቅርቅር ንህብ ቀትለቶ። ቅርቅር ወልደ ንህብ ክም ቀትለቶ ምን ለመርባተ እግል ተአቅስን ትትጻገም ህሌት። ንህብ ወውላደ እግል ተአብዴ ትሸቄ ህሌት። ለንህብ እት ጋንጊ ዕጨት ሚ እት ግብ እበን ወእት ሰቀለ ባይአት ክም ርኤተ አዳም ትመሬሕ እተ። ከአዳም እት ለሐልፍ ክም ርኤት እት ድዋር ለአዳም እንዴ ገአት እንዴ ኢተአትካርም አስክ ለአዳም አሰር ለማርሒተ ገብእ ትነቅም። ሓልፋይ ለንቅመተ ምን ፈርግ፡ ምን አምር ገዶ እም ሓምድ ልብል። ወልዩ ሓምድ ወልዩ ወወልኪ ቱ፡ ረቢ ወደየ ምን ገብእ መርባቱ እግል ነአቅስን። ወክነ ህቱ እት ለአድሄ እግለ ወሀተ እት ትነቅም ወእት መርሖ እት አካን ለንህብ ትበጥር። አዳም አስክ ልርእየ እተ ተአትቀባብል። ሐቆሁ ለአዳም ክም ረአየ ህተ ትገይስ። ለአዳም እሳት እንዴ ለአጸብጥ እብ ለተናን ለንህብ ለአሸክር ከመዐረ ሸንክል። ቅርቅር ክእነ እግል አዳም እት ትመርሕ ለእለ ርኤት አካን ንህብ ክለ ተሐብር። ወንህብ እብ እሳት ለመሸንክለት ምነ ወምን ውላደ ብዞሕ መይት። ቅርቅር ክእነ መርባት ወልደ ተአቀስን ህሌት። ወአስክ እዜ ክእነ ተሐብር ሀሌት። ደአም ሐትሐቴ ዶል ትሰምድ ከእት ዋኒን ወእት አራዊት ትመርሕ።

ዔማት ምን አድጋማት አበው ቀዳምያም

ርክን ርያደት ሐንገል

እሊ ርክን እሊ ለትፈናተ እግል ሐንገል ለለአትሐሶሴ ሰኣላት ወመሳእል ለልዳሌ ዲቡ ርክን ቱ።

English tips

Match the words with their meanings.

1. Forward a. the rules of a country
2. hall b.to the front
3. laws c. understanding
4. Knowledge d. a very large room

ሰኣላት ዮም

1.እት ሒን ______ ክሎም ሐረስቶም ወራታት ሐርሶም ለዓርፎ ምኑ።
2.________መቀየሲ ዝላም ለሐብር።
3.ምን ሀወእ ለከውኖ ጋዛት ለአግደ ____________ ወ______ ቶም
4.ለአግደ ሰበብ ሓለት ጀው ትትቀየር እቡ_____።
5.ጨቅጥ ሀዋእ ለቀይስ መሻቀዩ_________።

Answer

1.b 2.d 3.a 4.c

በሊስ

1. ሒጋይ
2. ረይን-ጌጅ
3. ናይትሮጅን ወኦክስጅን
4. ሓፋነት
5. ባሮ ሜተር

ሐብሬ

ሓይሳም ቄርአት፡ እግል ትሻርኮ ምስልነ ወረአይክም እግል ተሀቡነ ሰእየትነ ዐባይተ። ዕንዋንነ ውዛረት ታዕሊም ወሳእል እዕላም። ዕልብ ተለፉን 114991 ወዕልብ ቡስጠት ህዬ 609 ቱ።

ሐጺር ዝክረት ሐያት ናይ ምሑርባይት ኣሰይደ ኣዳነሽ በርሄ

ሐቴ ምነ ኣላፍ ፍራስ ምሑርበት ለኣፍረየ ኤረትርያት እማት ላተ ኣሰይደ ኣዳነሽ በርሄ ሞት ዕቃል እዲነ ምንገብኣት፡ እተ ሐልፈተነ ሳምን ዳር ኣማነ ኣቴት። ለእም ለምሑርባይት፡ እት እዋን ንዳል ጀለ ሕርየት ለሓለፈተ ክርበት ወፍሬ ርሕመ እት ንዳል ተሕሪር ለኣውፈየ ሕሽመት ለተኣስትህለ ግዴት ዐባይ እት ነኣትዋይን እብ ሐበን ሳረሕናሀ።

ኣሰይደ ኣዳነሽ፡ ምን ኣቡሀ ኣሰይድ በርሄ ወልዴሀዋርያት ወእመ ኣሰይደ መድህን ስእሉ ዐስቡ እት ሰነት 1929 ዲብ ኣስመረ ትወለደት። ዕምረ ሰነት ድራሰት ክም በጽሐ ዲብ ኣስኮለ ቪቶርዮ ኣስመረ መኣንብታይት ደረጀት ምህሮ ነሰኣት። እበ እተ ወክድ ለሀይ ለዐለ ዓዳት ወነባሪ ናይ ሙጅተመዕነ ሀዬ፡ ወለት ሴዕ ሰነት ጅነት ዲብ እንተ እግል ኣሰይድ ኣፈወርቂ ኣብረሃም ተሀዴት። ኣስክ ደንግል ሐንቴ ዋልዴነ ሐቀለ ጸንሐት ብርከ ክም ፈግረት እት 15ይት ሰነት ውላድ ብክረ ሐቅፈት።

እም ምሑርበት ኣሰይደ ኣዳነሽ በርሄ ምን ንእሽ ሰኒ ፋዝዐት ወመንተብሀት፡ ሳብረት፡ ወሃድኣት፡ ርሒመት፡ መእከይ ወመሳድድ ለኢለኣርዕበ፡ በዐል ሰእየት ሰኔት ወክብድት ላተ ዋልዳይት ክም ዐለት ኣሙረ ልሸህዶ እለ። ኣጀኒተ ዲብ ተዓቤ መጦር ዕበያት ኣጀኒት ነፍሰ እግል ትጠውር ለትፈናተ ምህናት ዳርሰት ተ። ዐገል ኣዳላይ ነብረ፡ ወራት ብስር-እዴ፡ ክያጠት፡ ዲብ ትትዐለም ውላደ ሰኒ እንዴ ደርሰው ደረጀት እግል ልብጽሖ እለ እት ትጻገም፡ መሰል ሰኔት ላቶም ውላድ ለኣስለሐት እም ተ።

ኣሰይደ ኣዳነሽ እት ቀበት 42 ሰነት 14 ወልደት። ምን እሎም ለሴዕ ዲብ ንዳል ተሕሪር ለተሓበረው ቶም። ምነ ሴዕ ለክልኦት ጀለ ወጠን ለኣስተሸሀደው ምነ እም ስሙያም ምሑርበት ተ። ዎሮ ምን እሎም ሴዕ ምሑርበት ሙናድል ኢሰያስ ኣፈወርቂ ቱ።

ክልነ ክምለ ነኣምረ ፍሬ እለ ዓይለት ምሑርባይት ላቱ ሙናድል ኢሰያስ ኣፈወርቂ፡ ወድ 20 ሰነት ሸበንካላይ ዲብ እንቱ፡ ናይ ጃምዐት ድራሰቱ እንዴ ኣትካረመ እት ሰነት 1966 ዲብ ሰውረት ፈግረ። ሙናድል ኢሰያስ ዲብለ ሰላሰ ሰነት ለነሰኣ መሪር ንዳል እግል ሕርየት ለገብኣ ግድለ ሰያሰት ወስለሕ፡ እብ በቃዐት እንዴ መርሐዩ፡ “ለልትቀደር ኢኮን” ልትበሀል ለዐለ ንዳል ተሕሪር ኤረትርየ እንዴ ተዐወተ፡ ኤረትርየ ደውለት ሑረት መስተቅለት እብ ሰያደተ እግል ትግበእ ለዐቤት ሐዞት ኣግደ። ሐቆ ሕርየትመ፡ ምን ክሎም ሕየል ድቁባም ለመጽኣቶ ጻብኢት እንዴ ትባጠረ፡ ሸዐብ ኤረትርየ ሰያደቱ እንዴ ዐቅበ፡ እንዴ ተሐሸመ ወትከጀለ እብ ሐበን እግል ልንበር ለኣቅደረ ምርሓይ፡ ርሕም እምነ ኣዳነሽ ለፈረዩ ሓይስ ህያብ ሸዐብ ኤረትርያቱ።

እምነ ኣዳነሽ ዋልደይት ምሑርበት፡ ኣግደ ሀዬ ዋልዳይት ስሙይ ሙናድል ኢሰያስ ኣፈወርቂ ምን ገብኣት፡ ዲብ ኣያም ንዳል ተሕሪር፡ እግል ኣርወሐተ፡ ጼዋሀ ውላደ እት ብቀት እበ ካሬ የም ኣለቡ መሐለኪት ትጀረበት። እኪት ወስድት ሀዬ ሓለፈት። እበ ተሀንጦዋል ዐለት ብቀት እት ኣስመረ ነቢር ምን ኢቀድረት ሀዬ፡ እት ሰነት 1978 እት ኣያም እንስሓብ ስትራተጂ፡ እብ ሜዳን እንዴ ኣበለት ገሌ ምን ውላደ ወውላድ ውላደ እንዴ ነሰኣት ኣስክ ኣሜሪከ ለጅኣት። ኤረትርየ እብ ንዳል ምሑርበት ውላደ ወክሎም ፍራስ ኤረትርየ ክም ተሐረረት ሀዬ ዐደ ኣቅበለት።

እምነ ኣዳነሽ፡ ረዪም ተእሪክ ምሑርባይ ለነብረ እሉ ጼዋሀ ኣፈውርቂ ኣብረሃም እት ሰነት 1993 እብ ሞት ምንመ ትፈንተየ፡ ውላደ ወውላድ ውላደ እንዴ ትከለለወ ሸቢቅለ እሎም ዓቤት ውላድ ርሕመ እት ተኣዳውር ሐያት ሰዒደት ሐቀለ ሓለፈት፡ እት ዮም 22 ጁን ሰነት 2026 እት 97ይት ሰነተ ምን እለ እዲነ እንዴ ትሳረሐት ዳር ኣማነ ኣቴት።

ዮም 24 ጁን 2026 ሀዬ፡ ወልደ ርኢስ ደውለት ኤረትርየ ኢሰያስ ኣፈወርቂ፡ ምስል ሐዉ፡ ኣቃርቡ ወሰብ ዐድ፡ ክምሰልሁመ ሰብሰልጠት ሕኩመት ወጀብሀት፡ ማርሐት ደያነት ወፈተች ለሐድረዉ ደፍን እት መቅበረት ጸሎት እብ ሕሽመት ተመ።

ኤማን ወሰብር እግል ክለ ዓይለት ወፈተች!!

እለ ተሌ ሕላየት እትሊ ሐልፌነ ኣሌላት ዝክረት ሹሀደ ፈናኒት መርየም ሳልም ለሐሌታተ።

እሎም ክልኦት

እለ ምድር ተእሪክ እት ክል ሸብር
ወሸሂድ እት ክል ብትር
ደብረ ወመሓዘ ሻባይ ወሰዋትር
ቅሰስ ጻውር ለኢልትኣመን ምስትንክር
ምስጢር ዓቅር መዕነት ወጠን ለፈሰር
እሎም ክልኦት ዲመ ምስል
ዲብ ሳትር ወዲብ ቀብር
ፋርሰት እብ ዝናረ
መጦር ሑሀ ሴረ ወሄራረ
ክም ኣስእኑ ኣስእነ
ክም ጭገሩ ጭገረ
ክም ሰርዋኑ ሰርዋነ
ክም ጽዋሩ ጽዋረ
እብ ሰመ ትትሌሌ ወእብ ነሐረ
ክመ ምስሉ ዐለ ኣሳዳረ
ዶል ኣስተሸሀደ ዲብ ኣሰረ
ቀብረ ጸንሐ እግሉ ለተሐፈረ
እሎም ክልኦት ዲመ ምስል
ዲብ ሳትር ወዲብ ቀብር
እብ በል ሽም መዳፌዕ ዲብ ልትመረሕ
ሄረረ እት ሀደፍ እግል ልብጸሕ
ሴምዓዩ ወኣፍዘዐ
ተእሪኩ ምን ልትሸረሕ
ጅሩሕ ዲብ ለኣፈግር ለልኣስተሸህድ
ወሸሂድ ዲብ ቀብር ለልትጀረሕ
እሎም ክልኦት ዲመ ምስል
ዲብ ሳትር ወዲብ ቀብር
ተእሪኮም እት ኣግማም እግል ልትዋረስ
ወክም ዕልም እት ጃምዐት እግል ልትደረስ
ከም መብደእ እት ኣግማም እግል ልትዋረስ
ወክም ዕልም እት ጃምዐት እግል ልትደረስ
ወዲመ እብ ዝክር እግል ልምበሮ
መቃብሮም መትሐፍ ንቀይሮ
ወዲመ እብ ሐበን እግል ልምበሮ
መቃብሮም መትሐፍ ንቀይሮ።

ሽዕር፡ እብ ፈናን ዐብደልቃድር ብሉሕ

ዋልዳይት፡ ለኢትከሸፍ ፍቲ ወረሕመት

ዋልዳይት ዲመ ፋዝዐት፡ ቀደም ክሉ ለዕያል ትቀንጽ ወግረ ክሉ ትሰክብ ምን እንብል የኣትራዘቅነ። እለ እምዬ ሚ ዶል ትሰክብ ወተኣማድድ እንዴ ቤለ ለኢለሐስብ ውሉድ ልትረከብ ገብእ፧

ህተ ለዳቅብ ሒለት ወሰብር ሃይባቱ። መስኡልየት ዐድ ምን ንእሻተ ለተዐቤ ምስለ። ሰነት እም ክም በጽሐት ሀዬ ምስል ኣምዒተ ለህለ እለ ቅርብ ፍንቱይ ቱ። ምን ተሐንን ኣስክ ትወልድ ውላደ ጽሩይ ዑፉይ እግል ልግበእ እለ፡ ጋመት ለኣለቡ ታምም እት እንቱ እብ ሰላመቱ እግል ልትወለድ እለ ዲብ ትደዔ ክሉ ሀመ እቡቱ። ክም ትወለደ ሰካብ ወዕርፍ ክም ኢናየ ትርእዩ ከእግል ኢልሰፍሬ ምን ዶልከ እት ትቀስቅስ ተኣጠብዩ፡ ውልዋል እግል ኢልእተዩ ከእግል ኢልሕመም ምን ትገላብቡ ወተሐፍዱ። ወክድ ሸሒጉ እብ ኣኖካይ እንዴ ትታኬ ዐለት እግል ልሰዔ እለ ታቴ ተኣብል። ክም ሰዓመ እት መድረሰት እግል ትርኣዩ ትሸፍግ። ለደረሳይ ኣምዕል መድሐራቱ ትትካየል እለ። ክም ትደሐረ ኣምዕል ህዳዩ ትተምኔ፡ ዕምር እንዴ ሀበየ ህዳዩ ክም ረኤት ውላድ ብክሩ ለኣርኤኒ ትብል። ክም ትበከራመ ውሰክ ወኣበለ እዬ ትብል።

እብ ክለ ንየተ ውላድ ውላደ ተዓቤ፡ እግሎምመ ህዳዮም እግል ትርኤ ወእግል ልታከሎ እለ ትደዔ። ወለተ ዲብ ተሓርስ ወእሲት ወልደ፡ ውላዶም እት ትናፍጥ ወትከባክብ ንየተ ትትፈሰስ።

ለዋልዳይት ምነ ሰነት ኣዳም እንዴ በጽሐት በዐል ዕያል ገብእተ ኣስክ ቤት ኣማነ ተኣቴ እብ ውላደ፡ ኣብ ዕያለ፡ ውላድ ውላደ ወውላዶም እት ተሐስብ ጾረ እንዴ ከሬት እምበል ህሙም እብ መስተቅበሎም ለተሓልፋ እዋን ኣለበ።

ለናደለ፡ ለለጅኣ፡ እብ ሸቅል ለኣሬመ ዋልዳይት ሐቆ ሀሌት ምዕል ሀሌት ለነኣመሕብር እተ እት ልብል ልቡ ምን ሰእየት ምሉእ እት እንቱ ጸኔሕ። ወሀተ ለሰእየተ ዝያዳሆምት፡ ለትሰደደት እንዴ ከህለት ቤተ ሐቴ ምዕል እብ ተርፈ ክም ትበርሀ ወትሰኔ እንዴ ኣምነት ትታኬ።

ሰድት እግል ትክህል ቀሰበ ኣለቡ፡ ለቀለት ወእግል ኖሰ ለትሰኔ ገበይ እግል ትንሰእ ለሕርያን እት እዴሃቱ። ዋልዳይትነ ኤረትርያይት ላኪን ክእናተ ክልቀተ፡ ኣከቦት ዓይለት እግለ ሀም ወትርሃን ኢኮን፡ ውላደ ወውላድ ውላደ እግል ልትከለለ፡ ዎሮ እግል ትሀዴ እሉ ወሐቴ እግል ተኣትሀድየ፡ እግል ተሓርስ ወተሐጽን፡ በዐል ረዪም እግል ለኣቅብለ ወበዐል ቅሩብ እግል ልታከል እለ ሌጣተ ትምኔተ ወጸገመ። እሊ እግል ትርኤ ዕምር ምን ሀበየ ሌጠ ጋንዐት ወሕምድት ተ። እለ ትመስል ዋልዳይት ምን ረከብናቱ ለዐድነ እንፈቴ ወሰብእነ። እምከ ወዐድከ ለበድል በታተን ኢሀለ ለእምብልመ እለ ትመስል ዋልዳይት ምን ዓቤተናቱ።

ዕማር ተመር እት ኤረትርየ

ተመር፡ ዎሮት ምን ጥዑም ወቅዘእ ብዞሕ ለቡ ፍሬታት ቱ። ምን ቀደም ሰቦዕ አልፍ ሰነት ቀደም ተውሊደት ነቢ ዒሰ ዐለይሂ ሰላም እንዴ አንበተ ዲብ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ልትበለዕ ክም ነብረ ተእሪክ ለአስእል። አስሉ ህዬ፡ እትሊ አዜ ዒራቅ ወገወውረ ለብእቱ ባካት በቅል ዐለ። እት ዐድነ ኤረትርየ ህዬ፡ ገማል ተመር እት ሚ መስል ተየልል ክም ህሌት፡ ሐብሬ እግል ለህበነ፡ እት ውዛረት ሐርስ መመቅረሓይ መሻሬዕ ዕማር ተመር አሰይድ ሙሴ ፍቃዱ ተውዴሕ ሃይብነ ሀለ፡ ቅራአት በኪ.ተት፦

ሰኣል፡ ሓለት ዕማር ተመር ዐድነ ከአፎ ህሌት?

በሊስ፡ ተመር እት ምድር ምጽምእ ቱ ሰኒ ለበቅል። ዕማር ተመር መካሰብ ብዞሕ ለብዲበ ክስአት ማል ተ። ኤረትርየ፡ እግል ዕማር ተመር ለዋፍቅ ምን ራሰ ቄሳር አስከ ዱሜረ ለልትመደድ ለዋው በሐር ትመልክ። እሊ ርዝቅ ጠቢዐት እት መንፌዐት ገቢል እግል ተአውዕል ህዬ ውዛረት ሐርስ እት ለዋዋት ቅብለት ወግብለት በሐር ቀየሕ፡ ርሒብ መሻሬዕ ተመር ካስአት ህሌት። አስክ እለ ህዬ፡ ቅያስ 50 አልፍ ሸትለት እንዴ ትሸተለየ፡ 65 ምእታይት ምኑ እት ቅብለት በሐር ቀየሕ፡ 30 ምእታይት እት ግብለት በሐር ቀየሕ፡ ለተርፈ ህዬ ዲብ አቃሊም ጋሽ-በርከ፡ ዐንሰበ ወግብለት ገምል ለህላቱ።

መሻሬዕ ዕማር ተመር ዲብ ኤረትርየ፡ እግል እተይ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ባዶብ እግል ጋብሆት ወይቡሰ አካናት እት መፍርያይ ምድር እግል በደሎት ዶር ጀላብ እግል ለህሌ እሉ ለህደፉ እስትስማር ቱ። አስክ እለ ሐረስቶት ለአገሙሉ ለህለው ተመር፡ እብ ሰዳይት ውዛረት ሐርስ ልትሀየቦም ለህለ እት ገብእ፡ እት ሙስተቅበል ኖሶም እግል ልዝርእዉ ወለአትባዝሕዉ ለልአተቅድሮም ድሩሰ እግል ልትሀየቦም ቱ።

ሰኣል፡ አስክ እለ ለህለ ዔማት አሸትል ተመር ምን እያ ቱ?

በሊስ፡ እትለ መደት ጎነ፡ ሕኩመት ምስል ናይ ዕማር ሰብ ብርከ እት ትትሳዴ፡ እብ ዕምለት ካርጅ ብዝሕት ምን ካርጅ ዲብ ተአመጽእ፡ እብ አግቡይ ዕልማይ እት ተአትባዜሕ፡ ተመር እግል ልሕረሶ ለልሐዙ ሐረስቶት ዲቦም ትወዜዕ ህሌት። እግል እትባዝሑት አሸትል ለሰዴ አግቡይ፡ እግል ሐረስቶት ለልአከሰብ ወእብ ዕን ምህነትመ ለሔሳ ቱ። ሰበቡ፡ ጀነቲካይት መዓደለት ለዐቅበ ወእት መደት ሐጫር ፍሬ ለልሀይብ ሰበት ቱ።

ሰኣል፡ ጀነቲካይት መዓደለት ሚ በህለት ቱ?

በሊስ፡ ረቃቅ ወዕልማይት ገበይ እንዴ ትነፈዐነ፡ ለነአፈርዩ እተይ፡ አክል-ሕድ ለናዩ አሰል ለመስል ፍሬ ዶል ለህይበነ፡ (እብ አዳቃል ቲሹታት አው እብ ውሻዕ ለትዘረአ ተመር በህለት ቱ፡) ጀነቲካይ መዓደለት እንብለ። ለእብ ዘርእ እንወድዩ አትባዝሕ ላኪን፡ እት ደረጀት ፍሬ እግል ልዕቤ አስክ

ሰማን ሰነት ነስእ ምንከ። ካልእ ህዬ፡ ጀነቲካይት መዓደለት አለቡ። እምበል እሊመ፡ ለተብዐት ወለአንሰት ሐቀለ ሰማን ሰነት ቱ ለልትፈረግ። እሊ ህዬ እኩይ ቱ። እት አካኑ፡ ዝያደት እት ወራታት ብሑሰ ምን ልውዕል ለሐይስ። ሐረስቶት፡ እብ ውሸዕ አውመ እብ ውዛረት ሐርስ ለልትዳሌ እሎም ዘርእ እግል ልትነፍዖ እንመክር።

ሰኣል፡ ምን መናፍዕት ተመር ገሌ እግል ተአስእለነ?

በሊስ፡ መናፍዕት ተመር ዐደድ አለቡ። እብ ዐቢሁ፡ ደማን ወቅዘእ ለበ ሙነት ለአክድ። ዕማር ተመር፡ እት እቅትሳድ ወተቀዩር መንበረት መፍርየት ለልውዕል እስትስማር ተ። እትለ መደት ጎነ ሐረስቶትነ፡ ምን ሐቴ ዕጨይ ተመር፡ ምን 50 አስከ 70 ኪሎግራም እተይ ረክቦ ህለው። እት ልርሕብ ልሄርር ሰበት ሀለ ህዬ፡ ለልአትናይት እስትስማር ቱ።

ጽበጥ ቅዙ፦ ተመር እግል ዓፍየት ለልአትሐዜ አሸየእ ክም ሒለት ወሐፋነት (ስከር ጠቢዒ)፡ ሐዲድ፡ መዓድን ክም ፖታስዩም፡ ለትፈናተ ቪታሚናት ወብዕድ ገሮብ ለበኔ ጽበጥ እቡ ታጅር ፍሬቱ። ተመር፡ እግል ሕዳን ደም ወፍጋር፡ እት ሳረዮት ሕማማት ብዕድመ ሐዞቱ ዛይደት ክም ተ ልትአመር። እት ወሳይቅ ክምለ ልትሸረሕ፡ እት ዳፍያት ሰድመት ወጨቅጥ ደም፡ ለመስል ሕማማትመ፡ አካኑ ዐባይ ተ።

እግል አጥራፍመ፡ ለበዝሐ ወክድ፡ ዕማር ተመር እት ምጽምእ ምድር ሰቦት ትገብእ። እግለ ባዶብ ህዬ ማዩ ወትርበቱ እብ ውልዋል እግል ኢልትገሌ ዳፌዕ እሉ። ምስል ወክድ ለጨበል ክም ልትረሸድ ወዴ። እብ ምልሃዩ ሓለት ጀው ናይለ ባካት ሰበት ለአትሓይሰ፡ እግል ሬሕ ለቦም ክም ልትወጤ ወዴ። እምበል እሊመ፡ እት ሐንቴለ ዕጨይ ተመር፡ ለትፈናተ ሐምሌ፡ ፍሬታት ወቀመማት እግል ንዝረእ እንቀድር። እብ ብትክት፡ ገማል ተመር እግለ ምድር ለይቡሰ እት ጥሉል ወመፍርያይ ትበድሉ። ሐቴ ዕጨይ ተመር፡ እት ክል ሰነት አስከ 200 ኪሎግራም ለገብእ ሀወእ ክሶሕ እንዴ ከዘነት እት ሸቃይ ነብራሀ (Photosynthesis) ትትነፌዕ እቡ። ተመር እብ ብዝሔ ሸተልነ ምን ገብእ፡ እት አትሀድኦት ሓለት ጀው ሐዞቱ ሰኒ ውቅል ተ።

እት እቅትሳድመ ህዬ፡ እት ለዋው በሐር ቀየሕ ለነብር ገቢልነ፡ ተመር እት መስለሐት ብዝሕት ለአውዕሉ። እተ ባካት እብ ዕጨይ፡ ቀጠፍ ወከዕሌ ለትሸቀ አብያት ክም ጽላል ልትነፍዖቡ። ተመርመ ምን ክሳር ወኬን፡ ከዕሌሁ እግል ለትፈናተ ዐፍሽ ቤት ክም ተኮብ፡ ጀናቢል፡ ሰፌታት ወብዕድ እንዴ ትሸቀ፡ መንበረት ሰካን ዲብ አትሓያሰ ተረት ውቅል ቡ። ዕጨይ ተመር፡ ዝያድ 100 ሰነት ሰበት ጸኔሕ፡ ለኢለአትካርም መናፌዕ ለህይብ። እብ ዐቢሁ፡ እግለ ብዕድ ብቀል እት ኢናስብ አካናት ሰበት በቅል ህዬ፡ ዕማር ተመር በዲል ለአለበ ወለይእንጸኔሕ ምኑ ወቀይ ተ።

ሰኣል፡ እሊ ኩሉ መሳሌሕ እግል ንክሰብ፡ ናይ ሙስተቅበል ዕማር ተመር እግል ትሸረሕ እግልነ።

በሊስ፡ እት አጥራፍ በሐር ቀየሕ እኑቡት ለህለ ሸቲል ተመር እንዴ ፈይሐ፡ እት ሰነት 2030-2031፡ እት ዎሮት ሚልዮን ዕጨት እግል ነአብጽሑ ስታት ሀለ። እሊ ሀደፍ ዶል ልትበጸሕ ህዬ፡ ምን ዕማር ተመር እበ ልትረከብ እተይ፡ ኤረትርየ መትነፊዓይት ወእምር መፍርያይት ተመር እግል ትግበእ ቱ።

ሰኣል፡ ተመር ዐድነ ወናይ ካርጅ ፈርግ ቡ ገብእ?

በሊስ፡ ተመር ዐድነ ወናይ ካርጅ ፈርግ ብዞሕ ቡ። እት ተዕሺገቱ መሰለን፡ ለናይ ካርጅ ሕቡሉክ ቱ። ሕናመ እሊ ቴክኖሎጂ ነአናብቱ ህሌነ። ዘባይን ክም ቅድረቶም ለልትዛበዉ ቅያስ ሜዛን እሉ ንተበዕ። መጅሁል ወበርሄ ለልትበህል ጠለብ ሱግ ለቡ አጅናሰ ተመር እቡ እንዴ አንበትነ፡ እት አርሐቦቱ እንሸቄ ህሌነ።

ሰኣል፡ እት ዕማር ተመር እግል ልትከስአ ለልሐዙ ካፍያም ሐረስቶት ህለው እግልነ ማሚ?

በሊስ፡ ክሊማ ምን ገብእ ወመካሪት ኤረትርየ እግል ዕማር ተመር ሰኒ ቱ። ምን ከበሳታት ለደንን ወሓይዝ ጽበጥ ማይ ከርሰ ረዝቅ። እት ቀሩብ ቁሪና ቱ ማይ ለትረከብ። እሊ ርዝቅነ ላኪን አስክ እለ ንፍዓም እቡ ይዐልነ። ፋዩሕ ለዋው በሐር ቀየሕ ኩሉ ተመር እግል ኒዴ፡ ለኬድማይ ሸዐብነ ክም ለዐምሩ አኪድ ቱ። ክምሰልነ ርዝቅ ለአለበን ድወል እተይ ተመር ብዞሕ ጃቅፈ ህለየ። ሰበት እሊ ነዋቅሰ እንዴ ሰይሐነ ሄረርነ ምን ገብእ፡ እብ ሐርስ ተመር ክም ንትአመር ሸክ አለብዩ።

ሰኣል፡ እት ደንጎበ እግል ሐረስቶት ለትሓልፈ ልእከት ምን ብከ?

በሊስ፡ እት ዕማር ተመር ለልትከሰአ መግምለት፡ እብ ዘርእ ለልአትባዝሕዉ ተመር መክሰባይ ሰበት ኢኮን፡ እት ባኮም ለህለ መክተብ ሐርስ አው አንፉር ሐርስ ምስሎም እት ልትጋመው፡ ውዛረት ሐርስ እምጽእቱ ለህሌት አብቀሎት ቲሹ አው ውሸዕ እቡ ለልትባዝሕ ዕጨይ ተመር እግል ልዝርኦ እትወሴ።

አሰይድ ሙሴ ፍቃዱ

ለዘት ፍሬ-ካድም

ፍጸ ተመር፡ አካን ቡን ክም ነፌዕ ተአምሮ ማሚ?

ይቡሰ ወጥሉል ፍጸ ተመር እብ ነዳፊት ነአፈግሩ። እግል ቡን ሰበት ነፌዕ፡ ለፍጸ እብ አፉነ እግል ነአፍግሩ አለብነ። ሰበት እሊ፡ ለፍጸ እብ ሐጺናይ ብሎሕ ነአፈግሩ። ሐቀሀ ሸሙይ ነአነድፉ ከእንዴ መደድናሁ ነአየብሱ። ሐቀሀ ክምሰለ ቡን እንቀልዩ። እት ሞግእ አውመ ማሽን እንደቅቁ። ቡን ፍጸ-ተመር፡ አጊድ ሰበት ትረውግ፡ ክመ እት ቡን እት ጀበነት ክም ሴምናሁ፡ አስክ ሳልሰ እግል ንስተዩ ይእንቀድር። ሰበት እሊ ቡን ፍጸ-ተመር እት እንወስከ አውመ እት ግራብ ብዕድ እንዴ አፍለሐነ ከንስቴ እንቀድር። እለ ቡን ተመር፡ ምን ካፌን ሕር ሰበት ተ ሰካብ ኢትከልእ። እብ ለትፈናተ ቅዘአት ክም ዜድ፡ ካርቦሃይድሬት፡ አሚኖ አሲዳት ወፕሮቲንመ ታጅረት ተ።

እብ ውዛረት ሐርስ ለልዳሌ ዓሙድ

ቅዘእ ለበ ሙነት፡ እግል ክሉ ወእት ክሉ!

እግል ሚቱ ግሳየት ውላድ ኣስየ (ግሳይ ተረቅብ) ሰኔት ተ ለልትበሀለ?

ግሳየት እብ ተረቅብ 'ግሳየት ውላድ ኤስየ እት ትትበሀል ትትሰሜ፡ ምናተ ግሳይ እብ ተረቅብ እት ገሌ ክፋላት ዓለም ልሙድ ቱ። መሰለን እት ኣሮባ፡ ጃፓን፡ ቻይነ ኣፍሪቀ ወብዕድ ድወል እምር ተ። እሎም ሸዐብ እሎም እት ኣምዕላይ መንበረቶም በሀለት ነብረ እት በልያ፡ መዋሰላት እት ልትጸበሮ፡ እተ ከምሰልሁመ ምስል መልህያሞም እግል ልትሃጀኮ እተ ለሐዙ እቱ ወክድ እብ ተረቅቦም ልትገሰው።

ቄድረት ሐረካት ገሮብ እለ ግሳየት እለ ቀዲር፡ ምስል ዓፍየትነ ሚ መትጻባ ቡ ገብእ ለልብል ሰኣል ምን ለኢትበግሶ ሑድ ኢወደው። እግል ሚቱ ገሌ ኣንፋር እምበል መሻክል እብ ተረቅቦም ልትገሰው ወእምበል መሻክል ቀንጾ? ምናተ ገሌ እለ ግሳየት እለ እግል ልትገሰው ቅድረት ልሰእኖ። እለ ግሳየት እለ ሐቴ ምነ እግል ገሮብነ ለነፍያ ሐረከት ገሮብ ተ።

እሊ በሐሰ ለወደው ቄድረት፡ እለ ግሳየት ምልከት (ተዋዝን) ገሮብ እግል ለሀሌ እግልነ፡ ክምሰልሁመ እት ኣንቀሶት መጸት ዔጻት ሴድያይት ክምተ ወእብ ፍንቱይ እግል ደገልል እምበል ሰዳይት ብዕዳም ክም ምራዶም እግል ልትሐረኮ ክም ሳዕዶም ውድሖ። ኣጀኒት ነኣይሸ ሓጀት ዶል ወድቅ ምኖም እብ ተረቅቦም እንዴ ትገሰው እግል ለሀሩሰ ምሸክለት ኣለቦም። እሊ ለገብእ እቡ ሰበብ ገሮቦም ከፊፍ ሰበት ገብኦ መባትክ ገሮቦምመ ምስል ዐባዩ ልትመጣወር እት ህለ ልትፈናቴ።

እት ነዐቤ ኣክ'ለ ጊስናተ፡ መባትክ ገሮብነ እት ልትቃየር ገይስ። ከግሳይ እብ ተረቅብ ለይነኣምር እቡ ሰበብ፡ እሊ ሌጣ እንዴ ኢገብእ፡ ምስል ሓለት መንበረትናመ መትጻባጥ ቡ። እሊ በህለት እግል ንትገሴ እተ ነሐዜ እቱ ወቅት እት ክርሲ ውቁል ንትገሰ ወእት ምስትራሕመ ባዞ ውቁል ንትነፋዕ። እብሊ ህዬ እት ኣምዕላይት መንበረትነ ቅድረት እለ ግሳየት እለ እት ትነቅሰ ትመጽእ፡ ምስል ወቅት ህዬ፡ ገሮብነ ክም ምራዱ እግል ልትሐረክ ለህሌት እሉ መቅደረት እት ነቅስ ትመጽእ።

መሻክል ሕዲነ ውላድ ተብዕን ለበ ዱለት

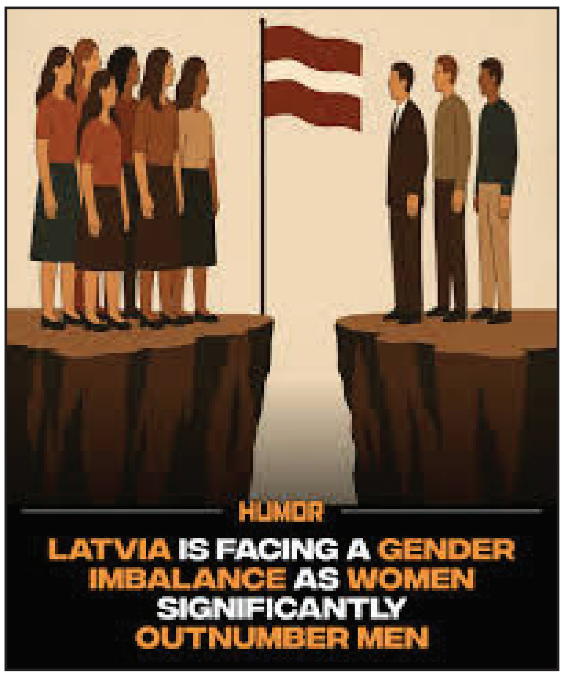

እት ቅብለት ኣሮባ ለህሌት ላቲቭየ እት ዓለም ለትወቀለ ለኢትመሳዋ ዐደድ ኣዋልድ ወውላድ ተብዕን እንዴ ትበህለት ሰጅልት ህሌት። እሊ እት ኣሰሶት ዓኢለት መሻክል ካልቅ ልትረከብ። እት ላቲቭየ ዐደድ ኣዋልድ ምን ውላድ ተብዕን እብ ሐድ 8 ምእታይት ዘይድ። እብ ኣሳስ እሊ ህዬ፡ ኣዋልድ ክመ ህተን ለልሐዝያሁ እናስ እግል ልርከበ ክም ኢቀድረ ልትህደግ።

ሰበብ ናይ እሊ መሻክል እሊ ህዬ እት ውላድ ተብዕን ለሳድፍ ምን ዐደድ ወለዐል ሞት ክም ቱ ዑለማእ ሸርሖ። ሰበብ ናይ እለ ስ'ደ ለሐልፈት ሞት ዶል እንርኤ ምን ዐደድ ወልዐል ስታይ ከምረት ወኣትነኖት ሰጃርቱ። ሕኩመትለ ዐድ ዓፍየት ወመንበረት ውላድ ተብዕን እግል ተኣትሓይስ ለትፈናተ መምሬሕ ምንመ ኣፍገረት፡ ኣስክ እለ ተቅዩር ርኡይ ኢህለ።

እግል ከላዊ ለልአዙ 10 ለመድ

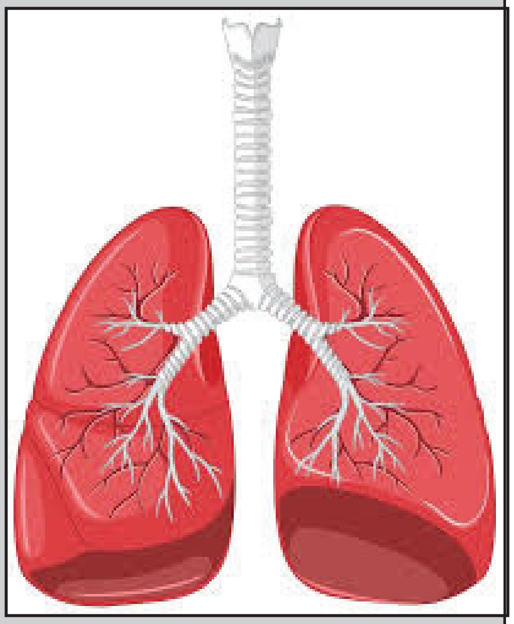

1. ካፊ ፌሻይ ኢንስኣት፦ ማይ ካፊ ሐቆ ኢሰቴነ ከላዊነ ምን ገሮብነ ለኢለትሐዜ ረሳስሕት እግል ኢልፍገር ክሬዕ። እሊ ህዬ ለርስሐት እት ክልኦትነ ትትኣከብ ወኤዝያይ ገብእ።

2. ክርዐት ሽን ማይ፦ ሽን ማይ እተ ትመጸነ እቱ ወክድ እግል ንጽበጠ ኢወጅብ፡ ሰበቡ ለሽን ሐር እት ክልኦትነ እንዴ ኣቅበለት መደረት እግል ትሰብብ እትነ ቀድር።

3. ብዙሕ ዐደድ ጨዉት ለብእተ ነብረ ንስኣት፦

4. ስታይ ቡን፦ ጽምኣም እት ህሌነ በደል ማይ፡ ቡን ዶል እንሰቴ ደቅጥ ደምነ ወስክ ወክልኦትነ ትትኣዜ።

5. ሕቡብ መጺጾት እብ ኢገበዩ ነስእ፦ እግል ቀሊል ላቱ ወጃዕ ሕቡብ መጺጾት ንስኣት ክቡድ መሻክል ከላዊ ሰብብ።

6. ከምረት ብዝሕት ስትየት፦ ምን ዐደድ ወልዐል ከምረት ስትየት መሸክል ከላዊ እግል ልሰብብ ቀድር።

7. ኣትነኖት ሰጃይር፦ ኣትነኖት ሰጃይር ዲብ ከላዊ እግል ልብጻሕ ለወጅብ ዐደድ ደም ሰበት ነቅስ እግል ተኣትካርም ወጅብ።

8. ሓረከት ገሮብ ውድየት፦ እት ኣምዕል 30 ደቂቀት እብ እገርከ ግያስ እት ዓፍየት ከላዊከ ሰኒ ተቅዩር እግል ለኣምጽእ ቀድር።

9. ስካብ ካፊ ኢረኪብ፦ስካብ ምስል ከላዊ ልትጻበጥ፡ ስካብ ካፊ ሐቆ ኢረከብከ ከላዊከ እብ ሕግላን ዕርፍ ምድረት እግል ትጅሬ እቱ ትቀድር።

10. ስከር ለበዝሐ እቱ ነበሪት ብልዐት፦ ስከር ብዙሕ እግል ከላዊነ ሌጣ እንዴ ኢገብእ እግል ልብመ መደረት ለኣመጽእ እቱ።

ገሌ ምን በሀል

- "ዲብ እለ እድንየ ወለሐቴ ዲመ ለትነብር ሓጀት ኢህሌት። ወለ ለሳድፈነ መታክል ምስል ወቅት ለሐልፍ፡ ሰበት እሊ ሐቴ ደቂቀትመ ምን ትገብእ ሰእየት ኢትብተክ"።
- "ኩሉ ትም ለልብል በሊስ ሰበት ሐግለ እንዴ ኢገብእ፡ ለገብኣት ሓጀት እብ ሰብር እግል ልሕለፈ ሰበት ሐዛ ቱ"።
- ሐት-ሐቴ ዶል እብ በይንከ ሀለዮት ሰኒቱ፡ ሰበቡ ህዬ፡ ከፎ ክም መስል ምን ረዩም እግል ተኣቅምቱ ሰበት ቀድር።
- ሐያትከ እት ፍክርካተ ለትተንከብ ወፍክርከ እት ሕርያንከ።
- እብ ክሱስ ሐያትከ ብዕድ ነፈር ክእነ ውዴ እግል ሊበለከ ኢትስመሕ፡ ሰበቡ ቴለልከ ምንከ ወልዐል ለልኣምር ሰበት ኣለቡ።
- መጸት ለኣለቡ ዐውቴ ይህለ፡ ሰበት እሊ እግል ትትዐወት ሐቆ ሐዜከ ተበን እግል ትድፈዕ ላዝምቱ።
- ክልዶል እብ ከሳርከ ኢትትፈከር ወሰእየት ኢትብተክ።

ምን ቀዋኒን ሐያት

1. እብ መልሃይከ ትሃጌ
2. መብዝሑ ወቅት ኣተቃብል
3. ብዞሕ ጀርተም ኢቲበል
4. ዓፍየትከ ኣውለውየት ሀ'ባ
5. ምን ርሕከ ብዞሕ ድረሰ
6. ሐሩቀትከ ምለክ
7. ብዙሕ ኢትፍረሀ ወልዉቅ ግበእ
8. ምስል ኩሉ ሑቡር ግበእ

10 ፍንቲት ስወር ሕዘው

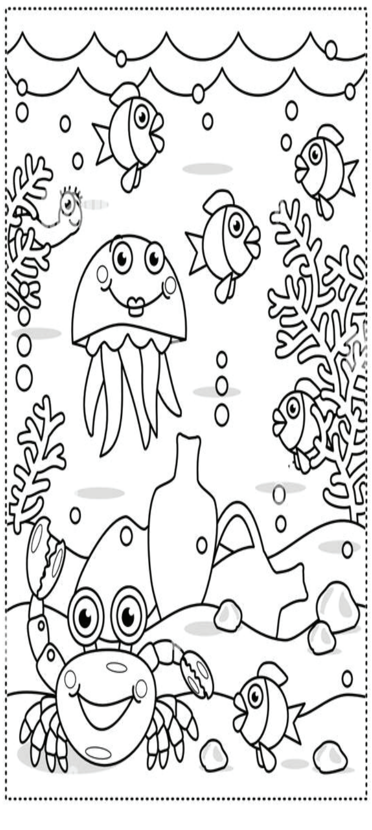

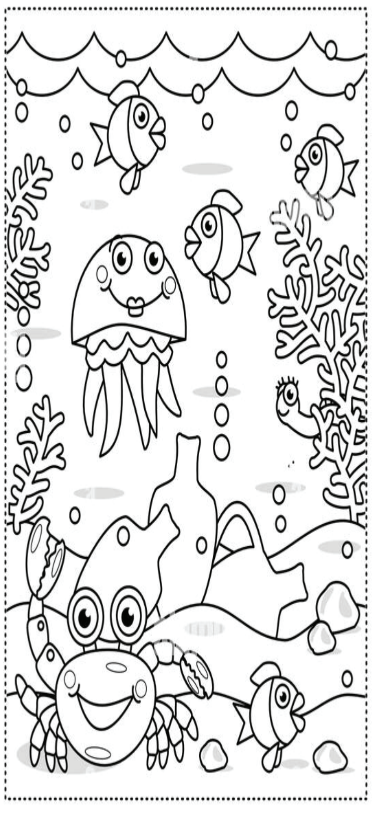

ሕበርበር

የሰፍ እድሪስ

ኢ.ትትመሳነዮ·ም

• ሓግል ሐቆ ገብአክ ምስል ራክብ ኢ.ትትመሳኔ አውመ እብል አለ ብከ እግል ተአግኔዕ ብእትከ፡ ሰበቡ ሀዬ አውመ ለሕግላንከ እግል ልትኪለም ቱ፡ አውመ ሕሽመትከ እግል ትሰአን ወእኪ.ትከ እግል ትትመክረህ ቱ፡፡

• ምስል ለልትሐሜመም ነፈር ኢ.ትትመሳኔ፡ በህለት ምስል እሊ. መስል ነፈር ዶል ትትመሳኔ አው እግል ትሕመምቱ አውመ ሀዬ ሕግላን እግል ልውረሰካ ቱ፡፡

• ምስል ብዙሕ ለጠሬዕ ነፈር ኢ.ትትመሳኔ፡ ሰበቡ ሀዬ ለምኑ ጠሬዕ እክ ሀለ ተየልል እግል ልዕዴ አትካቱ አውመ እግል ዎሮት ምን ዐኢ.ለትከ እግል ልጽበጥ ቱ፡፡

• ኢ.ፋሉታይ አፍካር ለቡ ነፈር ኢ.ትታለዩ፡ ሰበብ እሊ. ሀዬ ሀቱ አከይ ፍክር እግል ለዓዴ ዲብኩቱ አውመ ሀዬ እት ብዕዳም አከይ ዘን ክም ለሀሌ እግልከ እግል ሊ.ዴካ ቱ፡፡

• ምስል ሀመት ወሸቀሌብ ለወዴ ነፈር ኢ.ትትመሳኔ፡ እንታመ እተ ክምሰልሁ እት ሀመት እግል ትትከሬቱ አውመ ሀዬ እት ደለ እግል ትንሰኡ ለተሐዚ ቀራር ሸክ ክም ትወዴ እግል ትግበእ ቱ፡፡

• ክል ዶል ለለሃፍት ነፈር ኢ.ትታሌ፡ ሀቱ እት መሻክል አውመ ሀዬ እት ነሃየት ለአለቡ በእስ ወፍንጌር እግል ልክሬካ ቱ፡፡

• ጃህል ኢ.ትታሌ፡ ሀቱ አውመ እት ሰጅን ከሬከ አውመ ለእለ ትወዴ ወእለ ተሐድግ ክም ትትቀዋ እትከ ወዴከ፡፡

• ሰምዐት ብዕዳም ለለሀትከ ነፈር ኢ.ትቅረቡ፡ በህለት ሐቴ ምን አከይ ሰምዐት ናይ እሎም ለእሎም ለሀድግ እግልከ ሀለ እግል ትጽበጠካቱ፡ አውመ ሀዬ ምስል ብዕዳም እንዴ ገብአ ሰምዐትከ እግል ልጀግልብ ቱ፡፡

• በዐል ቀጢዐት ኢ.ትታሌ፡ ቀጢዐት ዔግት ሕግላን ሰበት ተ እግል ትሕገል ቱ፡ አውመ ሀዬ ምስል ዎሮት እት ለኢ.ትአትሐዜከ ናይ ንፋቅ ምሽክለት እግል ልክሬካ ቱ፡፡

• ምስል ረሕመት አለቡ ኢ.ትትመሳኔ፡ ምስል እሊ. መስል ነፈር ዶል ትትመሳኔ፡ አው እት ጀሬመት ትትከሬ አውመ ሀዬ ረሕመት ክም ተሓግል ትገብእ፡፡

• ረሸወት ለልትከበት ነፈር ኢ.ትታሌ፡ ሀቱ ክም ሀድየት እንዴ አተምሰለ ሐራም ክም ትትከበት ወዴከ፡ አውመ ሀዬ ገበይ ሐራም ለአጠፊሕ እግልከ፡፡

• ምስል ክሩፍ አፍካር ለልተሌ ነፈር ኢ.ትትመሳኔ፡ ሀቱ አው እሊ. ናዩ አፍካር ክም ትተሌ ወዴከ አውመ ሀዬ ለራቴዕ አፍካርከ ክም ትከሕድ ወዴከ፡፡

• ምስል እግል ድሬሰት ወዕልም ለሐድግ ነፈር ኢ.ትትመሳኔ፡ እሊ. መስል ነፈር ዶል ትታሌ እት ዕልም ለዐለት እግልከ ሸንህት ሰበት ትደበእ ጃህል ትገብእ፡፡

ምን ሀገገት ዓለም አለበርት ኢ.ንስታ.ይን

• ለገብአ ግሉል እግል ለአምር ቀድር፡ ምናት ለለአትሐዜ ፊህም ቱ፡፡

• እትሐሰብ ወእትሐሰብ አዋሬሕ ወሰኖታት እወዴ፡ ፈገሪትለ ሕሳብዬ ሰዐ ወሴዕ ዶል ቀለዋ ትገብእ፡ ነፍስዬ እት ሰዋብ ለትጸንሐኒ እቱ ወቅት ሐቴ ምን ምእት ሌጠ ገብእ፡፡

• መትዐላም በህለት አመሮትለ አማን ኢ.ኮን፡ ሀቱ አትለበዮት ዐቅል ዲብ ተፍኪር ቱ፡፡

• እት መድረሰት ለትትከበቱ ተዕሊ.ም ወዚፊት ለህይበኩ፡ እብ ኖስከ እግል ርሕከ ለተዐልሙ ተዕሊ.ም ሀዬ ዐቅል ለአተውዴከ፡፡

• አነ እግል ክሎም ኢ.ፋሩ እለ ላተ ይእንወድየ እግልከ ለቤለዉ.ኒ እግል ሐምዶም እፈቱ፡ እብ ሰበቦም ቱ ማሚ. ለጋሪትዬ እብ ኖስዬ ለወዴክወ፡፡

• ለፍክረት እግል ዎሮት ወድ ሰስ ሰነት ላቱ ጀኤታይ እግል ትሸረሐ ሐቆ ኢ.ትቀድር፡ እንተ ኖስከ አስክ እለ ፍህመ ይሀሌከ በህለት ቱ፡፡

• እት ፍንጌ ዐቅል ወመግለል ለህሌት ፍንቲት፡ ዐቅል ሕዱድ ሰበት አለቡቱ፡፡

በ ሀ ል

• ተርጀመት ምስንዮት፡ አነ እብ ኖስዬ እግል ገሌ ምን ሕሽመቼ እግልከ አማንትካቱ እንዴ እቤ ዶል ህይበካ ቱ፡፡

• እዲ.ነ ኢ.ተአዕተዝር፡ ክምሰል ኢ.ተአምረከ ግራህ እንዴ ሀበተከ ተአሴርር፡ ዎሮት ደርስ ተህይበከ ከኖስከ እግል ትፍህመ እብ በዩንከ ተአዝዞ ምንከ፡ ብዙሕመ ረሕመት አለበ፡ ምናት ብዙሕ ተአድርስ፡ ወምኒነ ለተአትሐዚ ሀዬ እግል ነአተላሌ ሌጠ ብዲ.ብ፡፡

• ዲብ ገሌ ሰንዐት ለሒ.ስከ እግል ትግበእ ትትሸነህ፡ እሊ. እግል ልግበእ ለቀድር ጋር ቱ፡

ሂጋ ሐዲ.ሰት እግል ትትመሀር ተሐዜ፡ እሊ.መ ለልትቀደር ቱ፡ በህለት ቀደሚከ ክምሰልሁ ለወደው ምንከ ለለሐይሶ ይዐለው፡ ወዐቅሎመ ምን ዐቅልከ ፊድብ የዐለ፡ ሚ ደአም ሀቶም ሀደፎም እት አማን እግል ልበድሎ አልትዛም ተርኪዝ ሰበት ዐለ እሎም ወብዙሕ ሰበት ትጻገመው ሌጠ ቱ፡፡

• ዐቅል እግለ ጋራት ክም ህለው ልርእዮም፡ ልብ ሀዬ ክመ እግል ልግበአ እሉ ለልትሸነህ ልርእዮም፡ ወእት ፍንጌ ክልኢ.ተን ለእቅማተት ለአማን ትበዴ፡፡ ክምን ክልኢ.ተን ሐቴ ብ፣ አው እትለ እቡ ራድያም ህሌነ ወህም እግል ንንበር ብዲ.ብኩ፡ አውመ እት ተአመጽነ ፊዛዐት እግል ንንበር ብዲ.ብነ ወክልኢ.ተን ሐቴ ተ ከናየ ዐውል ብዲ.ብ፡ ክእት ፍንጌለ እት ሐሰት ለትትረከብ ራሐት ወእት አማን ለህሌት መጺ.ጸት ወድ አደሚ. ኬን ወእንሰር እት ለአውሀሌ ዕምሩ ተምም፡፡

ምን አግደ እት ታሪክ ዐድና ምህሞት ላቱ ዕለታት

• 1975 (ዲ.ሰምበር) ቀዋት ታሕሪር ሸዕብየት እግል ዴሽ አትብየ ዲብ መዐረክት ዐንሰበ ፈለቱ፡፡

• 1977 (23 – 31 ጃንዋሪ) ቀዋት ታሕሪር ሸዕብየት ሰልፋይ ሙእተመረ አትጋየሰት፡ ሰምለ ተዝሊ.ም ሀዬ ጀብሀት ሸዕብየት ታሕሪር ኤረትርየ ትበሀለ፡፡

• 1977 (ጃንዋሪ - ጁላይ) ጀብሀት ሸዕብየት ምን ቀሮራ አስክ ከረን ለህለየ ምድን ሐቴ ከእሰር ሐቴ ክለን ሐረረትን፡፡

• 1977 (ጃንዋሪ - አንሰት) ጀብሀት ተሕሪር ኤረትርየ እግል ምውዳቀ ጸሐይ ኤረትርየ ወምዱሪያት ሰራዬ ሐረረትን፡፡

• ሸዕብየት ምን ቀሮራ አስክ ከረን ለህለየ ምድን ሐቴ ከእሰር ሐቴ ክለን ሐረረትን፡፡

• 1977 (ጁን) ቀያደት ጀብሀት ታሕሪር ኤረትርየ እግል እብ (ፋሉል) ለተአመር እት ቀበት ለቀንጸት ሐረከት ወርኬት፡፡

ልባብ

በክት ወመንጥቅ

ክልኦት ነፈር ዐለው፡፡ ለዎሮት ስሙ መንጥቅ (ሎጂክ) ልትበሀል፡ ወለካልኣዩ በክት ልትበሀል ዐለ፡፡ እሎም ክልኦት ነፈር እብ ዐረብየት ምስል ሳፈረው፡ ከእት ምግብለ ገበዮም እት እንቶም ለዐረበየቶም ጃዝ አክለሰት፡፡ ምድር እንዴ ኢ.መሴ ዲ.ቦም አካን ምምያይ እግል ልዒሮ ለገበዮም እብ እግሮም እግል ለአትሙመ ጀራረበው፡ ምናት ኢ.ትዐወተው፡፡

መንጥቅ እግል በክት ንሰከብ እግልነ ወሐር ምድር ክም ጸብሐ ለገበይነ ነአተላሌ ቤለዩ፡፡ መንጥቅ እት ባክ ሐቴ ዕጨት እግል ለአክርር የመመ፣ በክት ሀዬ እትለ ምግብለ ሻሬዕ እግል ልሰከብ ነው፡፡ መንጥቅ እለ ክም ሰምዐ እብ ደሐንከ ገብእ ይህሌከ፣ ነፍስከ እብ ኖስከ እት ብቀት እግል ትከረየ፣ ምን አመረ የምክን ዐረብየት ትመጸእ ክምን ትከይደከ ሀዬ ቤለዩ፡፡

በክት ክም እለ እት ልብል በለሰ ዲብ፣ እትሊ. ምግብለ ሻሬዕ ሌጠ እግል እሰከብ ቱ፣ ምን አመረ የምክን ዐረብየት ትመጸእ ከእንዴ ረኤተኒ ምን እለ ዲብ ህሌነ ሙሽክለት ተአድሕነነ! ወእብላሀም መንጥቅ ሐንለ ዕጨት ለአክርር እት ሀለ፡ በክት እትለ ምግብለ ገበይ ሰከበ፡፡ ሐቆ መደት ሳዐት ዐረብየት ዐባይ እብ ሽፋግ እት ትስዴ መጸት፣ ከዲብለ ምግብለ ገበይ ነፈር ክም ረኤት እግል ትብጠር ምን ጀራረበት ኢ.ቀድረት፣ ከእግለ ነፈር ኢ.ቲኪ.ድ ምንለ ሰክት ሸንክትለ ዕጨት ምን አወለጠት እግል መንጥቅ ኬደት ወእሉ ቀትለት ወበክት ደሐነ፡፡

ከእዲ.ነ ክምሰልሀት፣ በክት ሐት-ሐቴ ዶል ወለ እግል መንጥቅመ ልካልፍ እትኢ.ኮን፣ ቀደር ሰበት ቱ፣ ናይ ሐዞት ዐባይ ቱ፡፡ ክምን አመረ ምን ኬር ትሰኤ እቱ ለዐልከ ሰፈር ዶል ትትአክር - አውመ በርክት ትሰኤ እቱ ለዐልከ ሀዳይ ምኑ ዶል ትትመነዕ - ወእብ ሸንሀት ውቅልት ትታከዩ ለዐልከ ጀነ ዶል ትሰአን - "ወዐሰ አን ተክረሀ ሸይአን ወሀው ኽይሩን ለኩም" (እለ ለእለ ተአቡ ሀሌኩም ጋሪት፡ ምን አመረ እግልኩም ለተሐይሰመ ትገብእ ኢ.ኮን)፡ ምን ኬን ሕጅብ ለህሌት ሀቱ ሌጠ ለአምረ፡፡ ክእብለ አመተን ለየዐለት እግልከ ተየልል እበን ብዙሕ ኢ.ትትሻቀል፡ ወረቢ. ቤለየ ምን ገብእ ሀዬ እግል ኬርካመ ትገብእ ኢ.ኮን፡፡

ተበሰም

ዐዙመት

ዎሮት ዐረብየቱ ትሰረቀት፡፡ አምዕል ሓሪት ተማም ሕጽብት ወዚ.ፊት እት እንተ እተ አካን እት ትበዋር ረከበየ፡፡ ፈትሐየ ክምን አቅመት ጀዋብ ክሩይ ረአ፡፡ ለጀዋብ ፈትሐ ክምን ቀርአየ፣ "ኢ.ትጸበጥ እቼ ለውዳዬ ሰኒ ለአትአሰፊኒ፡ እሲቼ

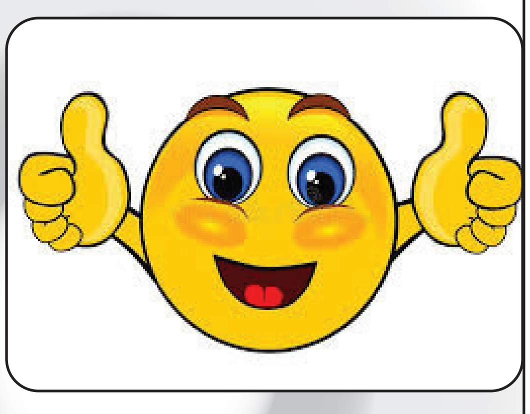

ትምሕጽ ዐለት ወዐረብየት እብ ሕክምነ አበጽሖ ሰእንኮ ከእብ ቱ ለዐረብየትከ ነሰአኮ፡፡ መሕገዝ ወዴኒተ ዐፌ ምንዬ፡ ወእለ ዐዙመቼ እግል ትትከበት ምንዬ እሰኤ፡፡ አነ ሰበት ዐገብኮ እግል ትሳምሕኒ ስነመት እግል ትርኤ ዓዝምከ ህሌኮ፡፡ ወእሊ. ተዛክር እግልከ ወእግል ዕያልካ ቱ" ልብል ዐለ፡፡

ለእናስ ምን ክትር ፈርሐት ምን ዕንታቱ ትዘሬ ለዐለት ኣምበዕ እትማሰለ ክም እለ ቤለ፡ "ያረይ እለ እዲ.ነ አስክ እለ እብ ኬረ ሌጠ ሀሌት፡፡"

አምዕል ሓሪት ሀቱ ወዕያሉ አሕድ ክምከመው ወተዛክርም እንዴ ነሰአው ፍልም እግል ልዕፊው ስነመት አተው፡፡ ዶል ለዐድ አቅበለውተ ቤቶም እንዴ ትሰረቀት ጸንሐቶም፡ ወእት ጣውለት ጀዋብ ክሩይ ጸንሐዮም፡፡ ለጀዋብ፦ "እንሻለ ለፍልም ሰኒ ዐጅቤከ ማሚ.?" ልብል ዐለ፡፡

ምን ጀራይም አንዝመት አቶብየ ዲብ ኤረትርየ

ክምሰለ ዲብ ታሪክነ ውሱቅ ለሀለ ሸዐብ ኤረትርየ እብ ሰበብ አከይ መዋዲት መስተዕምረት ዲብ ረአሱ ለጀረ ጀራይም ቅያስ አለቡ። እሊ ሀዬ ታሪክ ጀራይም እስትዕማር ለአትሐዘ እቡ ሰበብ ዲብለ ሐልፈ ታሪክ መእከይ እግል ነቢር ወድመል ወእቢ እግል ልሰበቅ እትከ እንዴ ኢገብእ ምን ምህሮ እንዴ ከሰብከ ኢፋሉታይ ታሪክ እግል ኢልደገም ፈሀም ወፈዛዐት ጀላብ እግል ለሀሌ እንዴ ትበህላ ቱ።

ሸዐብ ኤረትርየ ጀላብ ሐቅ ወሜራሱ እት ልብል ዲብ ረአሱ ለጀረ ጀራይም ፈቂድ እግል አግማም ሐዲስ ታሪክ እግል አሰአሎት ቱ። ሰበት እሊ ሸዐብ ኤረትርየ ዲብ ዘበን እስትዕማር አቶብየ ለጀረ እቱ ጀራይም እሊ ወሎሂቱ እንዴ ትቤ እግል ትጌምሙ ወትቀይሱ ለልትቀደር ኢኮን። እብ ርሳሱ፡ እብ ጅረድ እብ ቀዝፍ ጥያራት እብ አልቃም እብ ዕንታቱ ዲብ ልርኤ ወስሜዕ እንዴ ረፍዐካሁ ዲብ እሳት ኣተዮት ምን ርኡይ ወስሞዕ ጀራይም መስተዕምረት አቶብያቱ ለዐለ። ዝያደት ክሉ ሀዬ ዲብ ሐቴ አካን እንዴ ጀምዐካሁ እብ ሰለስል ደባብ ዲብ ሃጨቀት ወእግል ዐመሲ እብ ጅረድ ዓቀቀት ምን እብ እስትዕማር አቶብየ ረአስ ሸዐብ ኤረትርየ ለጀረ ጀራይም ቱ።

በገ 20 ጃን ዲብ ክል ሰነት፡ ለቃልየት አምዕል ሹሀዳነ እንፈቅድ ወንዘከር ዲብ ሀሌነ፡ ለጀላብ ሕርየት ወእስትቅላል ክምሰልሁመ ሰያደት ወጠን ለትቤዘው ፍራሱ፡ ለእብ ሰላም መናበረቶም ዲብ ሳይሮ ዲብ ክል አካን እብ ጀራይም እስትዕማር ለትቀተለው ምዋጥኒን፡ ለዲብ አሰጃን እብ አሰላክ ለትሻነቀ ወእብ ጅምለት ለፈነው ኤረትርዩን ለእንፈቅድ ወንዘከር እተ ቃልየት አምዕል ተ።

ምን ብዙሕ እብ ሸልገት እበ ትመሰል ዲብ ረእሰ ሸዐብ ምን ጀረ ጀራይም እስትዕማር ዘኪር ምህም ቱ። ንጉስ ሀሌለስላሴ ዲብ 50ታት እግል ቢንቶ መረብ እንዴ ተዐደ እግለ ቀደም ለሃመ እምበል ንየት ሸዐብ ኤረትርየ ቅሩር ለዐለ ናይ ስሜት ሕክም ፈድራሊ እንዴ አፍረሰ፡ ኤረትርየ ምድረ ዲኢኮን ሸዐበ ኢለአትሐዜ እት ልብል ወለአትሳቅር እግለ ዲብ 60ታት እብ ፍንቱይ ሀዬ ዲብ ሰነት 1967 ዲብ ረአስለ ላጼሕ ሸዐብ ዓይለት ወገምሆት፡ ዐድ አብርሂም ወብዕድ አካናት ክምሰልሁመ ዲብ ሰነት 1970 ዲብ ረአስ ሰካን ብሲክዲረ፡ ዖና፡ ገሌብ ወሀበሮ ወለመስሉ ለጀረ ጀራይም አንዝመት አቶብየ ምን እግል ልትረስዑ!

ዲብ ለትትሐረክ እተ ዐድ ልብዘሕ ወልውሐድ ለጀረ ጀራይም ሀለ። እብ ሰበት ጀራይም እስትዕማር ዐዶታቱ ተረግ እንዴ አበለ አስክ

አባይ ሸዐብ ጀላብ እግል ለርዕብ፡1965 ዲብ ከረን ለሳቀለዮም ሹሀደ

ዐለዮ ለሀርበ እብ አምኣት ኣላፍ ለልትዐለብ ሸዐብ ኤረትርየ ለጀረ ጀራይም ጌዳን አለቡ። እሊ ሀዬ ዎሮ ምን ለኢልትረሰዕ አባይ ለሐድገዩ ቱ።

እብ ፍንቱይ ዲብ 70ታታት አግደ ሀዬ ዲብ ሰነት 1975 ዲብ ረአስ ሸዐብ ኤረትርየ ዲብ ክል አካን ለጀረ ጀራይምመ አተላላይ ናይለ ንዛም ሀይለስላሴ ዲብ ንዛም ደርግ ለሓለፈዩ አው ለአውረሰዩ ታሪክ ቱ። ገሌ ምን ዲብ ሰነት 1975 ዲብ ረአስ ሸዐብ ኤረትርየ ለጀረ ጀራይም ምን እንረኤ፡ ለዲብ ዮም 31 ናይ ሐቴ 2 ሰነት 1975 ለአሰብደ እብ "ነዐር አስመረ" ለልትአመር ወቅት፡ እበ መናሰበት ናይለ ደዓም ዲብ ሰነት 2025 እግል ዝክረት 50 ሰነት ዲብ ረእስ ላጼሕ ሸዐብ ለጀረ ጀራይም እግል ትፍቀድ ላብድ ቱ

እግል እሊ ሀዬ ዲብ ዮም 8 ናይ ወሬሕ ክልኤ ሰነት 1975 ሳዐት 10። አዳሕየት ምናድሊን ቅዋት ሸዕብየት ሰለሕ ወርሳሰ ምን አዲስ አበበ እንዴ ጸዐነ መጽእ ለዐለየ 25 መካይን፡ ፍንጌ አስመረ ወደቅምሐሬ ዲብ ከቢን እንዴ ኣተው ደመረው ወብዙሕ አስለሐት ሰልበው ምኑ። አክል ሕድ እትለ አምዕል እለ ምናድሊን ቅዋት ሸዕብየት ወጀብሀት ተሕሪር ኤረትርየ ዲብ ረአስ መዐስከር ቃኘው ናይ ሕበር ሀጁም ወደው። ዐሳክር ደርግ ሀዬ መርባት ናይለ ጀረ እቱ ደማር እግል ለአቅስን ጀራይሙ እት ረአስ ሰካን አስመረ ወባካተ አጅረ።

ሸዐብ አስመረ ዲብለ አወላያት አምዔላት ናይ ወሬሕ ክልኤ ሰነት 1975 ዲብ ሸቀላት ወወርጠት ትርድት እስሙን ዐለ። ገሌ ምን ምስል ምናድሊን ልትሓረቦ ለዐለው ኤረትርዩ ዐሳክር ኮማንዶስ፡ "ሸዐብነ እብ ጦር ሰውራዊት በዴ ህለ" እንዴ ቤለው ናይ ዴደማን መራክዞም ተረግ እንዴ አበለው እብ ክምኩም እብ ሰዐይ አስመረ እንዴ አተው፡ ምስል ጦር ሰራዊት ዲብ አከይ መቅርሕ አተው። እብሊ ሰበብ እሊ ሀዬ፡ ጄሽ አባይ ሰበት ፈርሀ፡ ለቴለል ሸበህ እግል ለሃድኡ ቀድረ። ሐቆ እሊቱ ለለሸዐልል ጀረይም እሊቱ እግለ ንዛም ተረግ እንዴ አበለው፡ አስክ ሜዳን ለፈግረው ወእት መጦር ምናድሊን ሐዎም ለተዐንደቀው ወሰልሐም አስክ ንዛም እስትዕማር ለወጀሀው።

ወሬሕ ክልኤ ናይ ሰነት 1975 አስመረ ዲብ ታሪክ ለትኬለመ ጀራይም መስተዕምረት አቶብየት ለረኤት እቱ ወክድ ዐለ። ዐሳክር ደርግ ሀዬ እግለ ዲብ ድዋራት አስመረ ለሀለ ዐዶታት ምስል ምናድሊን ትትዓወኖ ሀሌኩም እንዴ ቤለ ዲብ ባካት አስመረ ለሀለ ደገጊት እሊ ለኢልትበሀል ጀራይም አጅረ እቱ። ገሌ ምን ደገጊት ዐዲ ቀንጺ፡ ኣብያተ እብ ተማሙ አንደደዩ፡ ዲብ ዐዲ ባኻኻይ፡ 55 አንስ ወአጀኒት ክምሰልሁመ ደገልል ለብእቶም ምዋጥኒን እብ ሕበር ለሬሸነው እቱ ሐደሱ፡ ሑድ አምሳል ምን ጀሬ ለዐለ ለለሸዐልል ጀራይም ጄሽ አቶብያ ቱ።

እሊ ናይ ወሬሕ ክልኤ ሰነት 1975 ሐርብ ዲብ አስመረ ወድዋራተ ዲብ ረአስ ሸዐብ ለጀረ ጀራይም እህትማም ወሳእል እዕላም ዐለም ሰበት ሰሐበ፡ እግል ንዳል ሸዐብ ኤረትርየ ድድ እስትዕማር አቶብየ ወደሐዩ። እብሊ ሀዬ እግል መትኣማር ሰውረት ኤረትርየ እግል ለዓብዩ ቀድረ። ንዛም ደርግ እግል ሸዐብ እብ ፍርሀ ወርዕብ እግል ለአተብርኩ ለወደዩ ፋዬሕ ጀራይም እብ ድድለ ሐሰበዩ ወመሰኢት ለወደ እቱ ፍገሪት ብዕድ ተጠውራት ወልደ።

እሊ ሀዬ እግል ዐሸም ሕርየት ሸዐብ ኤረትርየ እንዴ ወቀለ፡ ኣላፍ ኤረትርዩ ሸባብ ዲብ ንዳል ኩፈሕ መሰለሕ እግል ልትሓበሮ ገበይ አርሐ። እብሊ ሀዬ ዲብ ግርበት ሰነት 1974 ለአስተብደ ወዲብ ሄልለል ሰነት 1975 ለአተላለ እብ ዶልዶሉ ዲብ ረአስ ሸዐብ ኤረትርየ ጀሬ ለዐለ ጀራይም ለአጥሐረዮ ሸባብ ዲብ ክልኢቱ ተናዚም ዝያድ 10,000 ሸባብ ክምሰል ናድሎ ገብአው። መብዘሐም እሎም ሸባብ ምተሐት 20 ሰነት ለዓማርም ምን ክሉ መዳይን ኤረትርየ ወአቶብየ ክምሰልሁመ ምን ብሩር ለመጸአው እት ገበኡ፡ ለበዝሐው ምኖም ደረሳ ካልኣይት ደረጀት ዐለው።

ምን ጀራይም አቶብየ ዲብ ረአስ ሸዐብ ኤረትርየ ለገብአ እተን ዕሎታት አው ሰኖታት፡

- ሰነት 1967 ጀራይም እስትዕማር እት ረአስ ሸዐብ ዓይለት፡ ግምሆት፡ ዐድ አብርሂም፡ ሀዘሞ ወዐድ እኩድ
- ሰነት 1971 ጀራይም አባይ እት ረአስ ሸዐብ ሃበሮ (ድጌ እት አትበ)
- ሰነት 1974 ጀራይም አባይ እት ረአስ ሸዐብ ኡምሐጀር
- ሰነት 1983 ጀራይም አባይ እት ረአስ ሸዐብ እምበሀረ
- ሰነት 1985 ጀራይም አባይ እት ረአስለ ዲብ ሐንቴ ጀብሀት ሸዕብየት ክቱል ለዐለ ሸዐብ መዐስከር ሰለሙነ ዐሬርብ።
- ሰነት 1986 ምን ቶከር ዲብ ሳግሞ ዲብ ዐሬርብ ሓድራም ለዐለው ሸዐብ ለጀረ ጀራይም
- ከሚስ 26/11/1970 ጀሪመት ዲብ ረአስ ሸዐብ ብሲክዲረ
- ጅምዐት 27/11/1970 ጀሪመት ዲብ ረአስ ሸዐብ ዖና
- ጀምዐት 31/01/1975 ጀሪመት ዲብ ረአስ ሸዐብ ወኪድባ
- ሰንበት ዐባይ 09/03/1975 ጀሪመት ዲብ ረአስ ሸዐብ ኣቑርደት
- ሰንበት ዐባይ 06/04/1975 ጀሪመት ዲብ ረአስ ሸዐብ ሕርጊጎ
- ከሚስ 12/05/1988 ጀሪመት ዲብ ረአስ ሸዐብ ሸዕብ።

ምን ቱ - ጸጋይ

ጸጋይ ጽዱቅ አማንቱ - ለዲመ ለሀይብ ወፈንክ
ጸጋይ ለብዝሕት ለሐስብ - ሸግር እግል ልሸንክ
ጸጋይ ለሀብኮ ኢልብል - እንዴ ጎርት ወደንክ
ወጸጋይ ለባይት ለአደርር - ወጽሙእ ላቱ ለሕንክ።

ጸጋይ ለገጽከ ልርኤ - ከለትግቢትከ ልፍህም
ጸጋይ ጨቅም ከለሀይብ - ደይ ገነሓ ለደርህም
ጸጋይ ሞላድ ኢለዐለብ -ጋነ ወኢያዩ ልርሕም
ወጸጋይ ለአመብል ሳንድ - ወጠሰሰ ግ'ለ የታይም።

ህያብ ለጸጋይ ማጥዮ - እደይ ሕጉዛም አክበዳ
ለእድሁ ትከሬ እት ቀዳም - ወሓር ለአዜ ትወለዳ
ደበሰ ለህይብ 'ግል ግቡእ - ወጽምብል እግ'ለ ሀዳ
መደት ለሀቦ ጸጋይዲ - ለህያብ ምኑ ትለመዳ።

ቡሉሕ ለእድሁ ትማጤ - ንኢሸ ተሀይብ ወዐባይ
ወቡሉሕ ለፈኩ ኢልዐልብ - ወኢልሐስቦ ዲብ ዕዳይ
ታክያት ድጌ ዳምርቱ - ልትጸቦሮ እብ አኖካይ
ርሒም ምንዲ ልትሐገል - ወኢትነበረ ለሞዳይ።

በኪል ውሕር ልቡሎ - ወኢልትአየሰ 'ግል ካይን
ለገሌ ለህያብ ደዋሁቱ - ክም እበር ወለ ከናይን
ክምለ ወነሰ እግሉቱ - ማጤ እንዴ ኢለአትዋይን
ወክምለ ወሰ እግሉቱ - ኢልብሕሰ እቱ ወኢታይን።

ውሕር ለእድሁ ተአቤ እሉ - ለህያብ ገኖሖ ክም ተልገ
ወርሒም ለዲመ ማጤ - ኢተሀከ ወኢመሸገ
ጸጋይ ለህይብ እብ አመል - ለሐበን ወሕሽመት ትሰርገ
ንሳሉ ልብል እንክኖ - ወዘዐቱ ለእዴ ትሸፍ'ገ።

እዴ ጸጋይ ጥልቅት - በዲር ሓልፈት መሰለ
ወውሕር ማል ጸሩ በቅቅ - ክም ምን ጂቡ ተሐንፈለ
ርሒም ፈሬሕ 'ግል ህያብ - ክምለ ጸሩ አቅለለ
ወውሕር ለእኩይ አመሉ - ምን ቀዳሙ ኢበደለ።

ጸጋይ መደት ልምቀእ እሉ - እግል ልማጤ ወለሀብ
ለሐበን ህቱ በድርቡ - ክምለ ጸሩ ወከተብ
ስሜት ብእቱ እት እዲነ - ለፈኩ ዲመ ልትዐለብ
ወአጅር ረክብ ኣኪረ - ለዐመሉ ሳልሕ ልትከተብ
ለስን ጌዳን አለቡ - ወክም ጸጋይ ላቱ ኢልትረከብ።

ሳልሕ ሙሰ ዐሊ (ወድ ሐቢብ)

ኣድም ኣብሐሪሽ

ሚልክያስ ወዮናታን፡ ሻምፕዮን ኤረትርየ 2026 ገብአው

ሚልክያስ ማእከሌ፡ ጀላል ጅግረ ዐጀላት. . .

ዎሮ ምነ ናይ ለሐልፈየ ሐምስ ሰነት፡ እት አቅሊም ምግብ ሰእየት ለገአት እቶም መትባድረት ዐጀላት ቱ። እብ ፍንቲት እት ቮላተ እበ ለአርእየ ለዐለ በቃዐት፡ መብዝሑ ወክድ እግል መትጃግረቱ እብ ርሒብ እንዴ ቀልበ ልትዐወት ዐለ፡ ወጠንያይ ፈሪቅ ብድረ ዐጀላት እንዴ ወከላመ፡ እት ናይ አፍሪቀ ጅግራታት ልብ ለልአከሬ ዐውቴታት ሹቡቅ ቱ።

እት ሰነት 2025 እት ናዲ ዐጀላት ባይክ-አይድ ናይ ጀርመን ክም ተሓበረ፡ ሐቆ ዎሮ ሐል ዲብ ናዲ ኢንዮንስ ናይ ብሪጣንየ ለመውል ካልኣይ ፈሪቅ ተዐደ። እት ለትፈናተ ጅግራታት ተጃርብ ነስእ እንዴ ጸንሐ ህዬ፡ ሰንበት 28 ጁን “ሻምፕዮን ዐባዩ ወምንተሐት 23 ሰነት ዓማር ናይ ጽርግየ ጅግረ ኤረትርየ ሰነት 2026” እንዴ አተበለ፡ እት ሰጅል ተእሪኩ ዕውቴ ዐባይ እንዴ ወቀረ፡ ‘ዔም ጀዚብ ጅግረ ዐጀላት ኤረትርየ ጋብእ ሀለ’ ሚልክያስ ማእከሌ።

ዮም ከሚ እብ ናይ አዋልድ ጅግረ ለአንበተ ሻምፕዮን ኤረትርየ፡ ሰንበት ዐባይ እት ሸዋሬዕ አስመረ ናይ ምግባይ ዕምር ወናይ ምንተሐት 23 ሰነት ዓማር ውላድ እበ ወደወ ናይ ጽርግየ ጅግረ ተመ።

እሊ ዮም ዓመትመ ሰጋደት ፎርቶ ካልእ ዶል እት ሕሳብ ለኣተ ጅግረ፡ ምግባይ ዕምር ናይ 122.4 ኪሎምትር መሳፈት እተ ትባደረው። ኩሉ እት አቅሊም ምግብ ለሀለ ነዋዲ ዐጀላት፡ ምን አቅሊም ዐንሰበ ሰለስ ፈሪቅ (ሻልኩ፡ ሬድሲ ወመዋሰላት)፡ ምን ቅብለት በሐር ቀየሕ ወጋሽበርከ ዎርዎሮ ፈሪቅ፡ ክምሰልሁመ ናይ ብሕቶት መትጃግረት ህዬ ሻረከው።

እትለ ክመ ናይ ዲማሆም እብ ሸፋገት ድቅብ ለአንበተዉ ወእንዴ ኢበርዶ እብ መጃገረት ውጅህት ለአተላለዉ ብድረ ዐጀላት፡ ናይ አቅሊም ምግብ መትባድረት እዴ ለዓሊት አርአው ዲቡ። እሊ እት አቅሊም ምግብ ዲብ እሙር ጅግራታት ለልትሰሐሎ ወሻርኮ መትባድረት ህዬ፡ እግለ ጅግረ ዋለወ ወትዐወተው ዲበ።

ዮናታን፡ እብ ቮላተ ዶል ተዐወተ

እብ ተቅዩም ዲብ ሳዐት 42.1 ኪሎምትር እት ከይዶ እብ 2ሳ፡54ደ፡ወ16ካልኢት እብ ቮላተ ለአትመመዉ ጅግረ ህዬ፡ መትባድራይ ናዲ ደንደን -ዮናታን ቴድሮ፡ እግል ወድ ፈሪቁ እዮቤድ ኤፍሬም እንዴ በድረ አወላይ አተ ወናይ ሰነት ዮም ዓመት 2026 ሻምፕዮን ገብአ። ዊልያም ዘርኢት ምን አስቤኮ ህዬ መዳልየት ነሓስ ረክበ።

ንፍታሌም ቀዱስ ምን ናዲ ደንደን፡ ሮምዮ ግብጻዊ ምን ፈሪቅ ግብለት፡ ወሴም አፍወርቂ ምን ናዲ አስቤኮ፡ አስክ ሳድስ ተርቲብ ለአሴረረው ቶም።

ዐባዩ ወምንተሐት 23 ሰነት ዓማር፡ 10 ዱረት በሀለት 183.6 ኪሎምትር ሪም ትዳለ እሎም። እሊ እት መዳሊት ዱር ፈረንሰ ለሀለ ቢንያም ግርማይ ለኢሻረከ ዲቡ ጅግረ፡ እት አወላይት ዱረት እበ ገብአ ህጁም፡ ምን ጽባብሑ ትመሀጸ።

እብ 14 ደቂቀት ወ30 ካልኢት ለአትመመወ ሰልፋይት ዱረት፡ ናይ ደዓም ዕዉት እሊ ጅግረ መትባድራይ ናዲ ጀይሲኤል ናይ ጃፓን ለሀለ ናሆም ዘርኣይ ወናይ 2023 ዕዉት አማን ዐወት ናይ ናዲ እስታንቡል ቡዩክሰሂር፡ ክምሰልሁመ ሮቤል ዳዊት ምን ናዲ ሰምበል፡ ናይ ብሕቶት መትባድራይ ሳሙኤል ተወልዴ ወፊልሞን ፍስሃዬ ለአወላይት መጅሙዐት አቈመው።

ምን ካልኣይት ዱረት ህዬ፡ ኑርኣሕመድ ዐብደልወሃብ ወኤፍሬም ዘርእጋብር ምን ናዲ ደንደን ትወሰከዎም። አስክ ራብዓይት ዱረት ዝያድ 15 መትባድራይ እንዴ በጽሐው ህዬ፡ እግለ ደርቦም ለዐለት ካልኣይት መጅሙዐት፡ናይ 39 ካልኢት ፈርግ እቡ ሓልፋመ ዐለው። ዐባዩ ወሰብ ተጃራብ መትባድረት ክም ከረ አማንኤል ገብሬእዝጋብሄር፡ ናትናኤል ብርሃኔ ወመርሃዊ ቀዱስ ለዐለው ዲበ መትሙዐት ገዛፍ፡ ምን ቀባል ፈርገ ዲብ ተዐቅብ እብ ደፋዩ ተአተቃብሎም ዐለት።

እበ እት ለትፈናተ አውካድ ገብእ ለዐለ ህጁማት መጃሜዕ ብዞሕ ቀይም ምንመ ዐለ፡ ክምሰለ ትልህየ እግል ትትመም ሴዕ ዱረት በሀለት ሰር ክም ተርፈየ፡ ለትከወነት መጅሙዐት ላተ በታተን ኢትረኤት። እለ እግለ እት ዐባዩ ዲቪዝዮናት (እድንያይ ዱራት) ክም ከረ ናዲ አስታነ ወሙቪስታር ለልትጃገሮ ሄኖክ ምሉእብርሃን ወናትናኤል ተስፋጼን፡ ክምሰልሁመ ነፈር ናይለ ዐቢ ፈሪቅ ለመውል ናዲ ኢንዮስ (ካልኣይ ፈሪቅ) ለሀለ ሚልክያስ ማእከሌ፡ እት ዩሲኣይ ደርስ ወልትደረብ ለሀለ ኬሽን ተኽሌማርያም ለሐየበት መጅሙዐት፡ እግል ቀያስ 60 ኪሎምትር ምስል ሄረረት። ገሌ መትባድረትመ ምነ ደርቦም ልሄርረ ለዐለየ መጃሜዕ እግል ለዐርወ ምንመ ወጠነው፡ ኢደቅበው ዲበ።

ገሌ ቀሪ አምር ናይ እሊ ጅግረ ለቦም ጀሃት፡ ሄኖክ ወናትናኤል፡ ምስለ ቦምተ ተጅርበት ጅግረ ዲብ ዐባዩ እድንያይ ጅግራታት፡ ወአስክ እለ እት ደረጀቶም ለኢበጽሐው ሚልክያስ ወኬሽን ህጁም እንዴ ሀረሰው ክም ለአተሩፎም ጌማሞም ለሀይቦ ዐለው። እት ቀበትለ መጅሙዐት ለዐለ ሽዑር ልግበእ ወብዕድ አሽየእ እግል ትቅርኡ ላኪን ኢትቀደረ።

እለ ምስለ እት ልትጋምዐ ተልያሀ ለዐለየ መጃሜዕ ፍንቲት ወቅተ ዲብ ተዐቅብ ትትሄበብ ወዲብ ገሌ ዱራትመ ወቅተ ዲብ ተአርሕብ ትሄርር ለዐለት መዋልያይት መጅሙዐት፡ ለጅግረ ሰለስ ዱረት በሀለት 30 ኪሎምትር ክም ተርፈያሀ፡ በረ ምን ሰእየት ተየልል አርኤት። “ዝያደት እት ቮላታቱ ሐለቱ፡ እብ ናይ ዎሮቶም ህጁም ሀድፍ እግል ልግበእ ቱ” ለትበሀለ ሚልክያስ፡ እበ ነስአየ ምስዳር በታከት፡ አስክ ቀደም እት ለኣላይም ትረአ። ኬሽን ላኪን፡ ምነ መጅሙዐት ተርፈ ወእተ ደርቡ ለዐለት መጅሙዐት ተሓበረ።

ደርብ ሚልክያስ ተሉ ለዐለው ሄኖክ ወናትናኤል ግድም፡ እት ፍንጌሆም ለዐለት መዓወነት እበ ጎፍ ከደን ዶል ትርእየ ሰኔት ትመስል ይዐለት። ወእብሊ እግል ልግበእ ቀድር፡ “ለ30 ኪሎምትር በይኑ ለአተምምመ ገብእ” እት ልትበሀል ልሄርር ለዐለ ሚልክያስ፡ ፈርግ ወቅት እት ለአርሕብ ጌሰ። ወቅት ረዩም እት ዋሌ ህዬ፡ እብ 4ሳዐት፡ 16 ደቂቀት ወ29ካልኢት አወላይ እንዴ አተ ሻምፕዮን ሰነት ዮም ዓመት -2026 ገብአ።

ሄኖክ፡ ምስሉ ለዐለ ናትናኤል እንዴ አጅገረ፡ ካልኣይት ዔረ። አስክ እለ ህዬ ለሔሰት ደረጀቱ ደርብለ ዲብ ሰነት 2023 ጻብጠ ለዐለ ሳልሳይት ደረጀት ጻብጥ ሀለ። እትለ ጅግረ እለ ሐቆለ እት ሰነት 2022፡ እምበል ዲብ ሰነት 2023 ምን ጀዋእዝ ወዐሪግ መነሰት ለኢሬመ ናይ ሰነት 2024 ዕዉት ናትናኤል፡ 2 ደቂቀት ወ37 ካልኢት እንዴ ደንገረ መዳልየት ነሓስ ትሰርገ -እብ ሳልሳይ ተርቲብ በሀለት ቱ።

3 ደቂቀት ወ18 ካልኢት እንዴ ደንገረት ምኑ አቴት መጅሙዐት፡ መትባድራይ ናዲ ደንደን፡ ንፍታሌም ኤፍሬም እግል ወድ ፈሪቁ ናታን ተስፋኣለም እንዴ በድረ፡ ራብዓይ ረክበ። ነፈር ሰምበል ናኦድ በረከት ወእት ዩሲኣይ ደርስ ለሀለ ያፌት ምሉጌታ፡ ሓምሳይ ወሳድሳይ አተው።

እት ናይ ምንተሐት 23 ሰነት ዓማር፡ ሚልክያስ፡ ሻምፕዮን ገአ፡ እት ቀበት ዐድ ለልትጃገሮ ንፍታሌም ወናታን ህዬ፡ መነሰት ዐርገው።

ምህሮ ወዐቦት ህግየ

ዶ/ር ሳልሕ መሕሙድ

አወላይ ክፋል

ስያሰት ወሄራር ምህሮ እት መደት እስትዕማር አቶብየ፥

ስያሰት ወ ሄራር ምህሮ እት መደት እስትዕማር አቶብየ፥ እት ክልኦት ክፋል እንዴ ከፈልነ፥ እግል ንቀድሙ ቱ። እትሊ ናይ ዮም ለእት መደት ሕክም እምብራጦር ሀይለስላስ ለዐለ ቴለል ተዐሊም ዲብ ኤረትርየ እግል ንቀድም ቱ።

እምብራጦር ሀይለስላስ ንዛም አብዴከ፥ ሸዐብ ኤረትርየ ርሑ ከምሰል አቶብያይ ከም ለሐሰበ ለወዴ ጽበጥ ወአግቡይ አድረሶት እት ሸዐብ ኤረትርየ አስበቀት ተ ለዐለት። እሊ እት ፍዕል እግል ለአውዕል ህግየ ተዐሊም ወሸቅል ሕኩመት አምሐርኛ ወደየ። እብ ትግርኛ ወዐረቢ ክቱብ ለዐለ አክትበት አንደደዩ። እት ረአስ እሊ ትከየደ እት መደት፥ ኤረትርየ ምን ክለ አቶብየ፥ እብ ብዝሔ ደረሰ አወላይት ዐለት። ሐቆ 12 ሰነት ንዛም ሀይለስላስ እብ ንዛም ደርግ ልትበደል እት ሀለ፥ ኤረትርየ እብ ብዝሔ ደረሰ አዲስ አበበ ወሸወ እንዴ ሐልፈያሀ ዲብ ሳልሳይት ደረጀት ትከሬት።

ለዲብ መደት ፈደሬሽን እምቡት ለዐለ መትመዳድ ምህሮ እብለ ገበይ እለ ሐር አቅበለ። ሸዐብ ኤረትርየ ውላዱ እግል ለአድርስ ለዐለት እግሉ ንየት ውቅል እምበል ሕላሌ አተላለየ መዳርስ እግል ልትፈተሕ እግሉ ምንመ ጣለበ እዝን ጽምት ትሀየበቱ። እት ሰነት 1963/64 ለምን ሸዐብ ትመጽኡ ለዐለት መቃወመት እግል ለአትባርድ ዲብ ኤረትርየ 5 ናይ

ፈደሬሽን እንዴ ኬደ ኤረትርየ እት ሐንቴ ምልኩ ለኣቴ እት ሀለ፥ ቴለል ምህሮ ኤረትርየ ምን ክለን ድወል ቀር-አፍሪቅየ ለሔሰ ከምሰል ዐለ ብዝሓም ምኤምረት ሸርሐ። እሊ ሀይለስላስ ለረድዩ ጋር ኢኮን። ከእብሊ ዲብ ኤረትርየ ተዐሊም እብ መትመዳዱ ምን ገብእ ወእብ ደረጀቱ እንዴ ደሀርከ ምን ናይ አቶብየ መናጥቅ ወትሐት እግል ልክረየ ትበገሰ። ሰበቡ ህዬ፥ ዎሮ ዕሉም ወኣምር ሸዐብ እብ ሐቴ ምኑ ወትሐት ላተ ዱለት እግል ልትሐከም ከም ኢቀድር ኣምር ሰበት ዐላቱ።

ካልኣይት ስያሰት ምህሮ እት መደት እምብራጦር ሀይለስላስ፥ ናይ ኤረትርየ መንነት እንዴ ውላድ ኤረትርየ ጃምዐት እግል ኢልእተው እንዴ ትበሀለ ህግየ አምሐርኛ እተ ደረጀት ውቅል ለኢአምጽአ ጃምዐት ከምሰል ኢለአቴ ለወዴ ቃኑን አፍግረ። እሊ ውላድ ኤረትርየ አምሐርኛ ሰበት ኢለአምሮ ምን ጃምዐት እግል ልክረም ለፈግረ ቃኑን ቱ ዲብ ኢኮን፥ ህግየ ተዐሊም ዲብ ጃምዓት አቶብየ ምን መደት ለሀ ወአስክ አዜ ህግየ እንግሊዚ ተ። ወእብሊ ህዬ አምር ህግየ አምሐርኛ ዲብ ጃምዐት ለሰዴ ወለለዐንቅፍ ጋር ኢዐለ።

ሐቆ መቃወመት ሸዐብ ብዝሕት ሑዳት መዳርስ ምንመ ፈትሐ፥ እብ ዓመት እት መደት ሀይለስላስ (ምን 1962 -1974) ዕልብ ደረሰ ወመዳርስ እት ለሀጎጌ ጌሰ። ፈደሬሽን እትለ ካልኣይት ደረጀት መዳርስ እግል ልትፍተሐ ቀርረ። ህተን ህዬ መድረሰት ሳንጆርጆ ዲብ መንደፈረ፥ መድረሰት ካልኣይት ደረጀት ደቀምሐሬ፥ (ዲብ ደቀምሐሬ)፥ መድረሰት ካልኣይት ደረጀት ሃጸይ ዳዊት ዲብ ከረን፥ መድረሰት ካልኣይት ደረጀት ልኡል መኮነን ዲብ ባጽዕ ወመድረሰት ካልኣይት ደረጀት ዐዲ-ቀይሕ፥ (ዲብ ዐዲ-ቀይሕ) ተን። ሐቆ 10 ሰነት ህዬ፥ መድረሰት ካልኣይት ደረጀት አቁርደት እት ሰነት ድራሰት 1973/74 ተሌተን። ምስል መትፈታሕ ናይ እለን መዳርስ እለን፥ ዕልብ ደረሰ ካልኣይት ደረጀት ወሰከ።

ዐቦት ህግየ

ለትበገሰት ህግየ ሐር ኢንብለስ

ህግየ እብ ናይ ኖሰ አግቡይ ለትጠወር ወምን ዶል እት ዶል እት ትትበደል ለትገይስ ህያብ ረቢ ተ። ውላድ አዳም ቀዋኒን ኢነአፈግር እግለ ሕነ ለእንወድየ እግለ ቀዋኒነ እንዴ ደረስነ ወኣመርነ ንትነፋዕ እቡ ወእንከትቡ። ምናተ፥ ህግየ ሐት ሐቴ ዶል ምን ናይ ኖሰ ቃኑን እንዴ ፈግረት እብ ገበይ ብዕደት እት ትገይስ እንርእየ። ወቅት ሐቆ ነስአት ወትለመደት። ቃኑን ሐዲስ ትገብእ። እግል እሊ ቃኑን ሐዲስ ለናይ በዲር ቃኑን ህግየ (ሰዋሱው) እንዴ ትነፍዐነ ሐር እግል ንብለሱ ምንመ እንጀርብ፥ ኢንትዐወት። ወምንመ ንትዐወት እግለ ህግየ ሐር ለበልስ ቱ ዲብ ኢኮን ቀደም ኢነድአ። እሊ አግቡይ ሐዲስ እሊ ዲብ ከሊማት፥ ዲብ ክርን፥ አው ተርቲብ ከሊማት እግል ልግባእ ቀድር።

እምበል እሊመ እት ቀደም እለ ለዐለ መትከዋን ከሊማት፥ ለትተንከበ መትከዋን ከሊማት ሐዲስ፥ እት ሐቴ መደት እግል ልተአንበት ቀድር። እምበልሁመ መዐነት ጬባብ ለዐለት እግሉ ከሊማት መዐነት ፋይሐት እንዴ ጸብጠ እተ ህግየ እግል ልእቴ ቀድር። ትለመደ ምን ገብእ እግለ መዐነት ርሓብ ሰኒ እግል ልወክለ ቀድር። እግል መሰል ማዕየ ለትብል ከሊመት፥ አስለ ዲብ ትግራይት ዶል እንርኤ እኩብ ናይ አዳም ሑድ ተ። እት መደት ግድለ ስላሕ ላኪን መዐነት 'ሙጅተማዕ'' እንዴ ወከለት ሸቄት፥ ሐቆ " እለ መዐነተ ጬባብ ሰበት ተ እግል ሙጅተማዕ ለትብል ከሊመት ኢትወክል" እንዴ ትበሀለት ተርፈት። እት አካነ አስክ አዜ ሙጅተማዕ ለትብል ከሊመት ሰሉፍ ንትነፋዕ ህሌነ። እሊ እግል ትግራይት ሐር በልሰየ ዲኢኮን ኢነፍዐየ። ከእብሊ ከሊመት ሐቴ ዶል ሐቆ ትለመደት ኢንበድል ምነ።

እት ረአስ እሊ እት መደት ሰውረት ምን በርካይ፥ መንሰዓይ፥ ርግባይ ወእሉ መስል ከወኖት ሰፈት እንዴ ትበገስነ፥ ኤረትርያይ፥ ሰውራይ፥ ኢፋሉታይ፥ አሆታይ ወእሉ መስል አግቡይ ከወኖት ሰፈት ንትነፋዕ ዐልነ። ሐሬ ላኪን እሊ ራትዕ ኢኮን እንዴ ትበሀለ ተርፈ። እሊመ እግለ ህግየ ሐር በልሰየ። እሊ መትካራፍ ህግየ እት ትግራይት ሌጠ ለትርእ ኢኮን። ዲብ ሀገጊ ብዝሓት ለዐለ ወለሀላቱ። ለትለመደ ከሊማት፥ ለምንዐ ወሐር ለበልሰ ሀገጊ ቀደም ኢጌሰየ። ለትለመደት ከም ክብትት ለነስእየ ሀገጊ ህዬ ትቀደመየ። ከእብሊ ለትለመደት ሐር ኢንብለስ።

በኪስ ተክተት

ዐ	ገ	ብ		መ	ፍ	ሩ	ድ		
ር						ዝ	ሙ	ት	
ቀ	ይ	ም		ፍ	ዛ			ከ	ም
ይ		ግ	ር	ጉ	ር		በ	ት	ክ
		ብ	ክ	ር		ስ	ር		ሬ
ግ			ስ		ሽ		ክ	ሬ	ይ
ሬ	ኪ				ዐ	ባ	ት		
ይ		ሐ		እ	ብ	ሊ		ክ	ዐ
		ሰ	ገ	ን			ቤ	ለ	ክ
በ	ዐ	ት		ሰ	ን	በ	ት		ር